RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ESKİ ROMA II
Jül Sezar dönemi

KARACAN

ESKİ ROMA II Jül Sezar dönemi 13

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: **Prof. Dr. TAHSİN YAZICI, Doç. Dr. Ali İHSAN GENCER, Doç. Dr. MEHMET ÖZSAİT, Doç. Dr. İSMET MİROĞLU, PAUL MANDRİNİ, ALBERTO CABADO, EUGENİO ZOPPI**

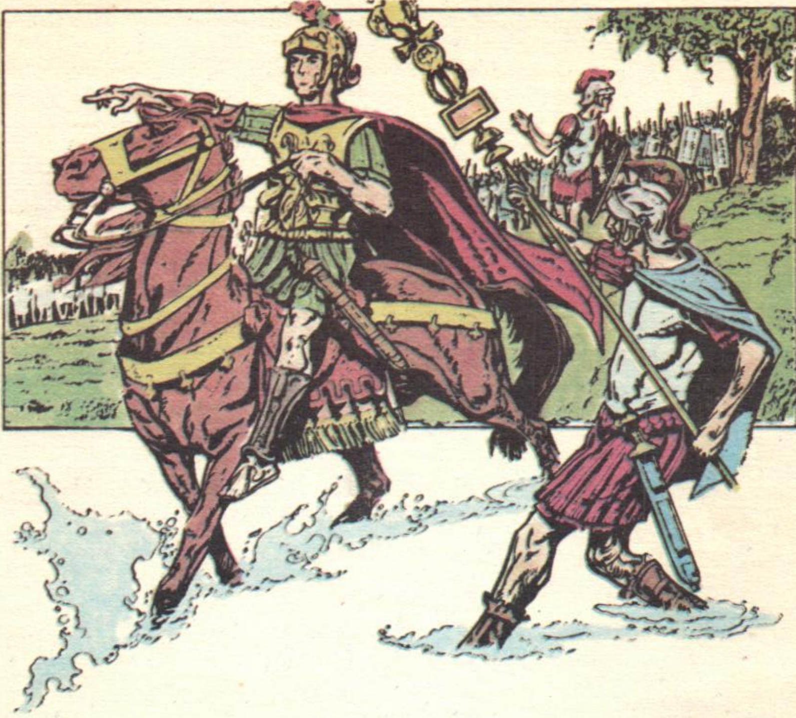
Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek 3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5 sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edilmiş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.

Renk Ayrımı: **ÇALİ GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASIMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI,** Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fivatı: 250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL

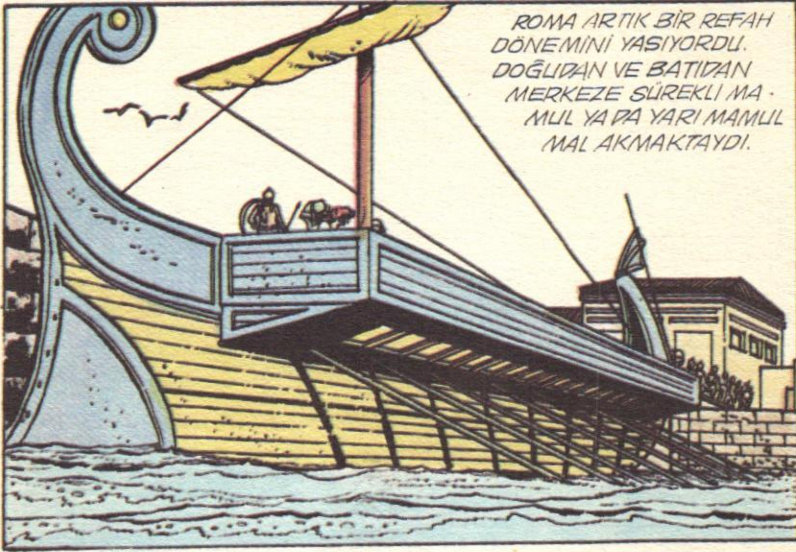
JÜL SEZAR DÖNEMİ

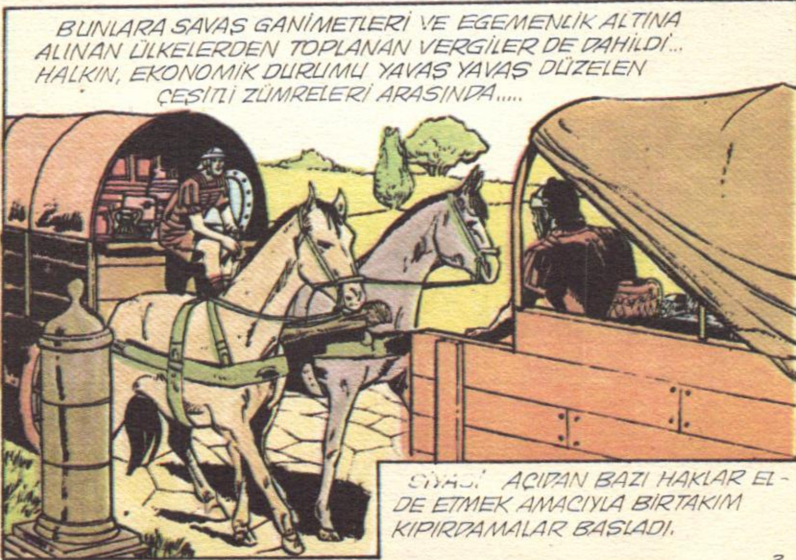
JÜL SEZAR DÖNEMİ

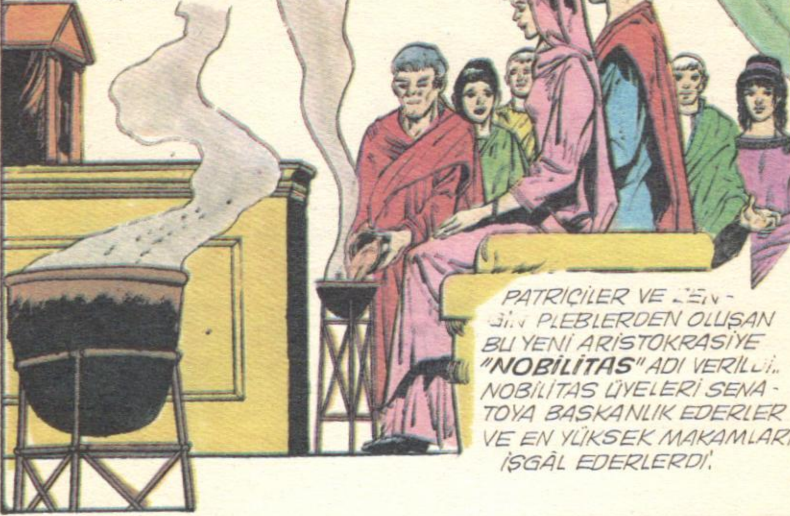

CUMHURİYETLE İDARE EDİLEN ÜLKE TOPRAKLARININ GENİŞLE-MESİ, SİYASİ, SOSYAL VE KÜLTÜREL AÇIDAN BÜYÜK DEĞİŞİKLİKLERİ DE BERABERİNDE GETİRMİŞTİ. SONUÇTA BAŞKENT ÇAĞIN EN ÖNEMLİ TİCARET MERKEZİ OLDU.

2

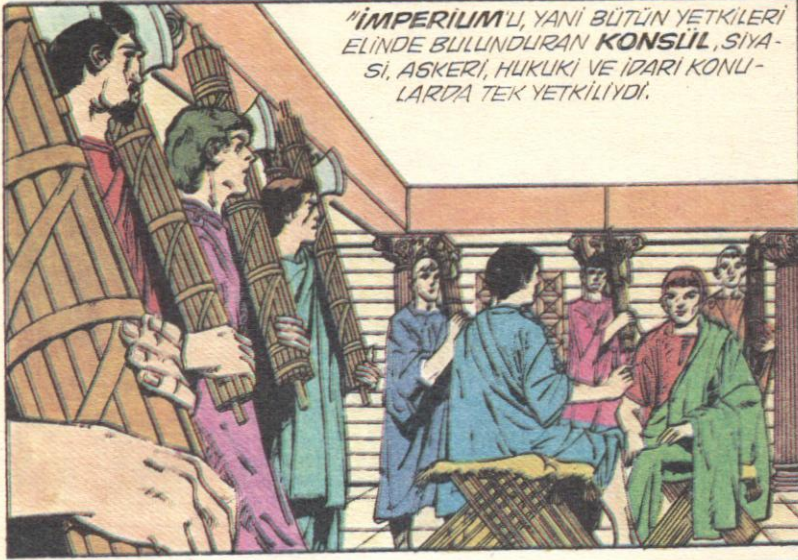

ROMA ARTIK BİR REFAH DÖNEMİNİ YAŞIYORDU. DOĞUDAN VE BATIDAN MERKEZE SÜREKLİ MAMUL YA DA YARI MAMUL MAL AKMAKTAYDI.

BUNLARA SAVAŞ GANİMETLERİ VE EGEMENLİK ALTINA ALINAN ÜLKELERDEN TOPLANAN VERGİLER DE DAHİLDİ... HALKIN, EKONOMİK DURUMU YAVAŞ YAVAŞ DÜZELEN ÇEŞİTLİ ZÜMRELERİ ARASINDA.....
SİYASİ AÇIDAN BAZI HAKLAR ELDE ETMEK AMACIYLA BİRTAKIM KIPIRDAMALAR BAŞLADI.

PATRİÇİLER VE PLEBLER DAHA M.Ö. IV. YÜZYILDA KANUN KARŞISINDA EŞİT DURUMA GELMİŞLER, SON EKONOMİK DURUM SONUCU ZENGİNLEŞEN BAZI PLEB AİLELER İLE PATRİ-ÇİLER ARASINDA, AKRABALIKLAR KURUL-MUŞTU.
PATRİÇİLER VE ZEN-GİN PLEBLERDEN OLUŞAN BU YENİ ARİSTOKRASİYE "NOBİLİTAS" ADI VERİLDİ.. NOBİLİTAS ÜYELERİ SENA-TOYA BAŞKANLIK EDERLER VE EN YÜKSEK MAKAMLARI İŞGÂL EDERLERDİ.

ÜLKEYE YENİ TOPRAK-LARIN KAZANDIRILMA-SINA PARALEL OLARAK DEVLETİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI DA ARTMAKTAYDI.

4

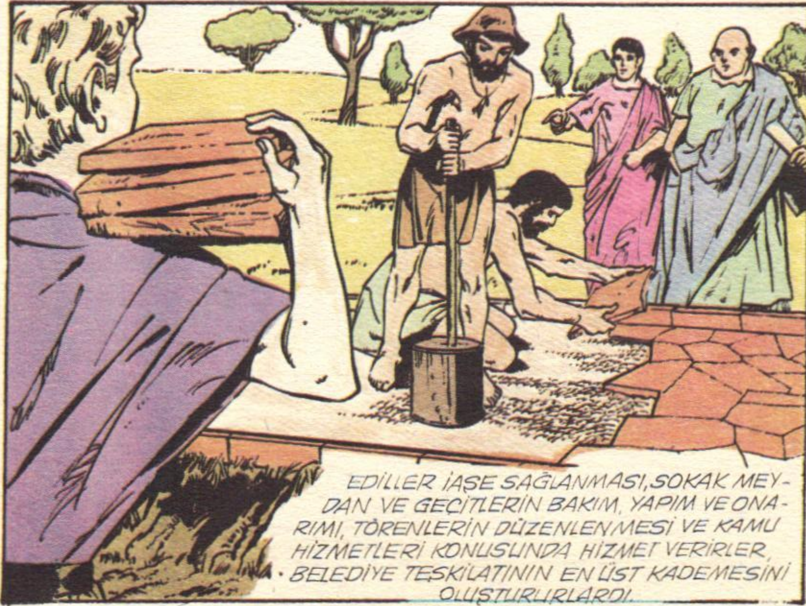

"İMPERİUM"LU, YANİ BÜTÜN YETKİLERİ ELİNDE BULUNDURAN KONSÜL, SİYASİ, ASKERİ, HUKUKİ VE İDARİ KONULARDA TEK YETKİLİYDİ.

KONSÜLDEN SONRA "KENSOR" (CENSOR) ADI VERİLEN GÖREVLİLER GELİRDİ. BU İKİNCİSİNİN GÖREVİ, ASKERLİK, SİYASİ HAK VE VERGİ İÇİN SAYIM YAPMAKTI.

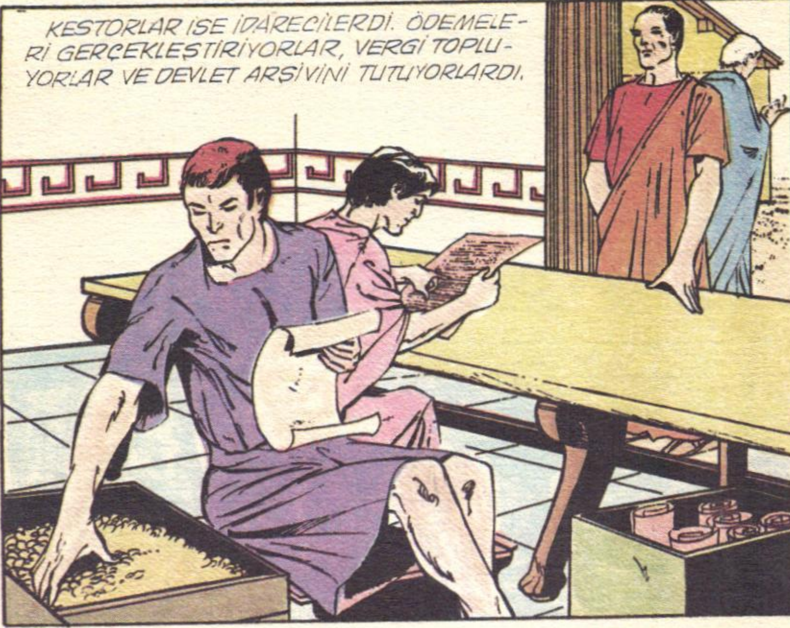

AHLAKIN VE KANUNLARIN KORUYUCUSU DURUMUNDA OLAN KENSORLAR SENATOADAY YA DA SAYIM LİSTESİNDEN, BUNA HAK KAZANMAYAN VATANDAŞLARI ÇIKARTMAK HAKKINA SAHİPTİLER.

5

DİĞER ÖNEMLİ YETKİLİLER PRETORLAR (PRAETOR), EDİLLER (AEDİL) VE KESTORLARDI. PRETORLAR ÖZELLİKLE ADALETİ SAĞLAMAKLA GÖREVLİYDİLER.

EDİLLER İAŞE SAĞLANMASI, SOKAK MEYDAN VE GEÇİTLERİN BAKIM, YAPIM VE ONARIMI, TÖRENLERİN DÜZENLENMESİ VE KAMU HİZMETLERİ KONUSUNDA HİZMET VERİRLER. BELEDİYE TEŞKİLATININ EN ÜST KADEMESİNİ OLUŞTURURLARDI.

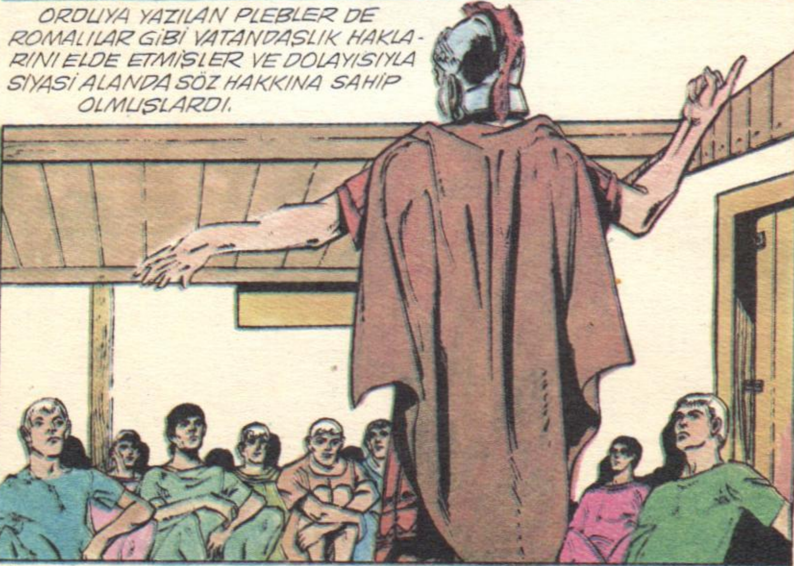
6

KESTORLAR İSE İDARECİLERDİ. ÖDEMELERİ GERÇEKLEŞTİRİYORLAR, VERGİ TOPLUYORLAR VE DEVLET ARŞİVİNİ TUTUYORLARDI.

ROMA KURMUŞ OLDUĞU İMPARATORLUĞU ASKERİ GÜCÜNE BORÇLUYDU. BU NEDENLE ASKERİ MEVCUDUNU SÜREKLİ ARTIRMAK ZORUNDAYDI.

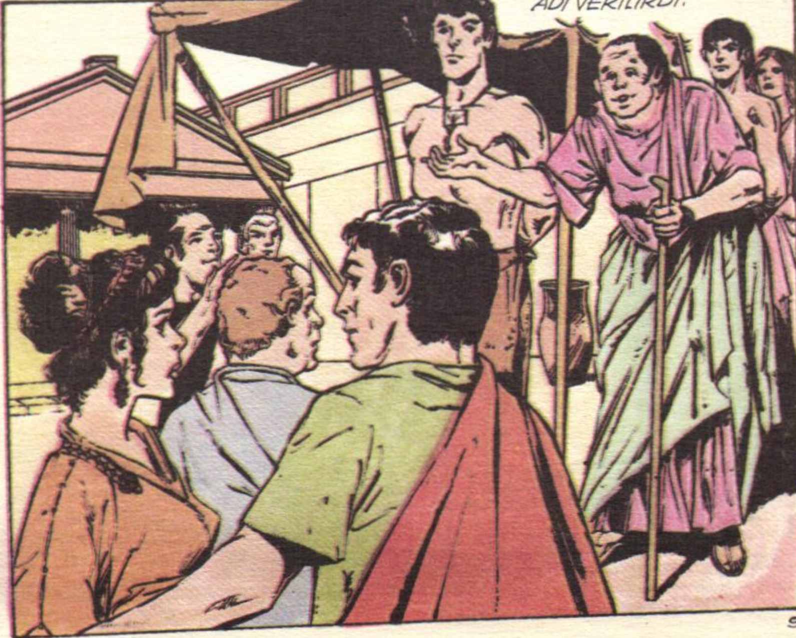
7

ORDUNUN O GÜNE KADAR YALNIZ PATRİÇİLERE AÇIK OLAN KAPISI ARTIK PLEBLERE DE AÇILMAYA BAŞLADI.

ORDUYA YAZILAN PLEBLER DE ROMALILAR GİBİ VATANDAŞLIK HAKLA-RINI ELDE ETMİŞLER VE DOLAYISIYLA SİYASİ ALANDA SÖZ HAKKINA SAHİP OLMUŞLARDI.

8

ASKERİ FETİH-
LER NEDENİYLE
KÖY NÜFUSUNUN
AZALMASI, TARIM
ALANLARININ BO
ŞALMASINA NEDEN
OLDU.. ASKERDEN
DÖNENLERİ ZOR VE
MASRAFLI BİR ÇA-
LIŞMA BEKLİYORDU..

...BUNU GÖZE ALAMAYAN-
LAR TOPRAKLARINI SATA-
RAK ŞEHİRDE YAŞAMAYI
TERCİH ETTİLER. BU DU-
RUM BÜYÜK TOPRAK SA-
HİPLERİNİN DOĞMASINA
YOL AÇTI.. BU GENİŞ ÇİFT-
LİKLERE "LATİFUNDİA"
ADI VERİLİRDİ.
9

TARLALARIN YERİNİ ZAMANLA ZEYTİNLİKLER VE BAĞLAR ALDI.. ZEY-TİNYAĞI VE ŞARAP ÜRETİMİNE GEÇİLDİ.
BUĞDAY İSE SİCİLYA VE İSPANYA'DAN GETİRTİLMEYE BAŞLANDI.. TEK İTHAL EDİLEN ŞEY BUĞDAY DEĞİLDİ...

...BUNUN YANI SIRA ÇOK ÇEŞİTLİ EGZOTİK MALLAR DA GETİRTİLİR VE ZENGİN ROMALI AİLELER TARAFINDAN SATIN ALINIRDI.

...SİYASİ AÇIDAN ARİSTOKRATLAR TARAFINDAN SÜREKLİ EZİLMEKTEYDİLER. İMPARATORLUK DEVRİNDE YUKARIDA SAYDIĞIMIZ BU ZÜMRELER İKİ PARTİYE DAĞILMIŞ DURUMDAYDILAR. BUNLAR SENATO PARTİSİ İLE HALK PARTİSİYDİ.

SENATO PARTİSİ SOYLULARDAN MEYDANA GELİRDİ VE ADINDAN DA ANLAŞILDIĞI GİBİ GÜCÜNÜ SENATODAN ALIYORDU.

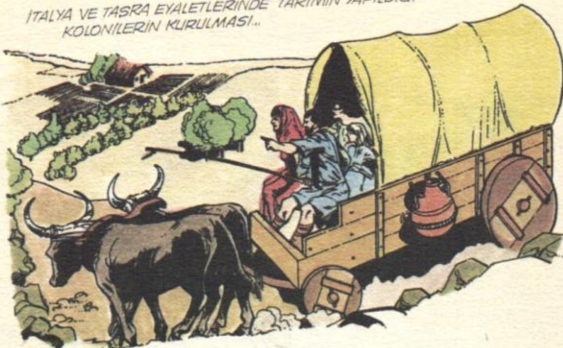

BUNA KARŞILIK HALK PARTİSİ ÇEŞİTLİLİK GÖSTEREN BİR YAPIYA SAHİPTİ VE FAKİR PLEBLERLE ATLILAR VE CUMHURİYETİ DESTEK-LEYEN BİRKAÇ SOYLU ÜYEDEN OLUŞURDU.

12

M.Ö. 509 YILINDA CUMHURİYETİN KURULMASINDAN İTİBAREN GEÇEN SÜRE İÇİNDE PLEBLER TARAFINDAN KAZANILMIŞ EN ÖNEMLİ ZAFER, İKİ PLEB "TRİBUNUS"UNUN (HALK TEMSİLCİSİNİN) BİR YILLIĞINA SEÇİLMESİYDİ.

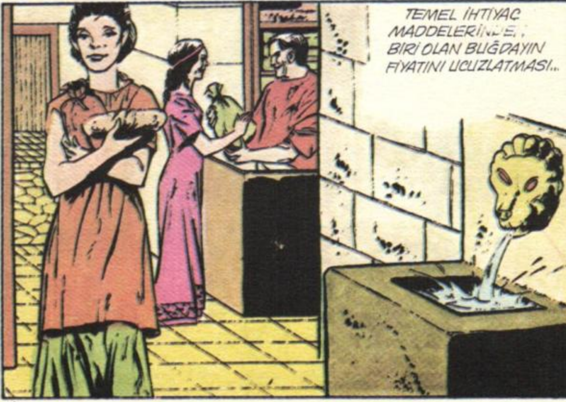

M.Ö. 133 YILINDA BU TEMSİLCİLERDEN BİRİ OLAN SOYLU TİBERİUS GRACCHUS (GRAKUS) KÜÇÜK MÜLKİYETİ YENİDEN KURARAK BİR ORTA SINIF.....

... YARATMAYA ÇALIŞTI.
ZİRA ROMA'NIN ANCAK TOPRAK SAHİPLERİ TARAFINDAN KORUNACAĞINA İNANIYORDU. BU NEDENLE SOYLULARA GEÇMİŞ OLAN DEVLET ARAZİLERİNİ YOKSUL PLEBLERE DAĞITMA YOLUNDA BİR TEŞEBBÜSTE BULUNDU..
ANCAK BİR BASKINDA ÖLDÜRÜLDÜ...
13

İTALYA VE TAŞRA EYALETLERİNDE TARIMIN YAPILDIĞI KOLONİLERİN KURULMASI..

... ATLILAR SINIFI MENSUPLARININ (ZENGİN PLEBLERİN OLUŞTURDUĞU SINIF) SENATÖRLERİN YANINDA JÜRİLERE GİRME HAKKINI ELDE ETMELERİ YOLUNDA YAPILAN ÇALIŞMALAR BU DESTEĞİN KOLAYCA KAZANILMASINI SAĞLADI...

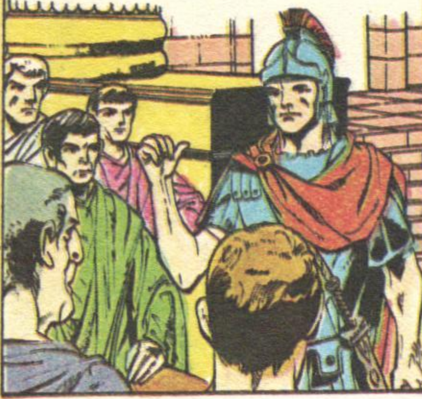

14

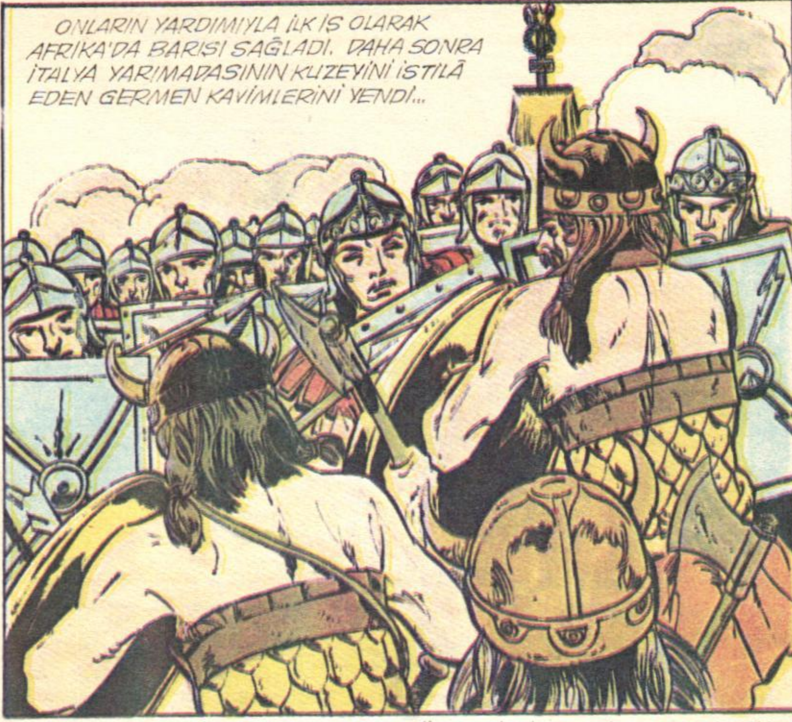

O DA TIPKI KARDEŞİ GİBİ SENATO TARAFINDAN KIŞKIRTILAN KİŞİLERCE SALDIRIYA UĞRADI. AYAKLANMA SIRASINDA YÜZLERCE

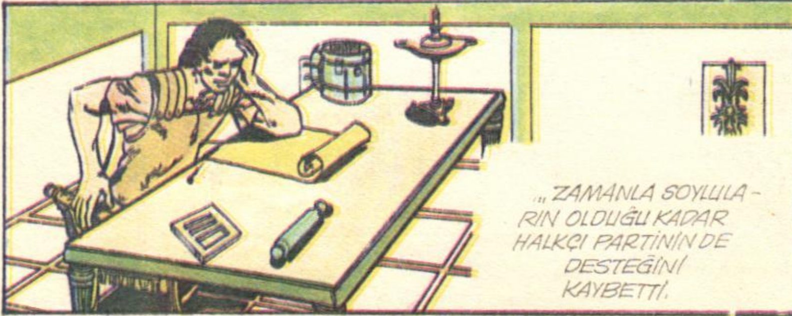

GÖREVLİ OLARAK KUZEY AFRİKA'-YA GİTMİŞ BULUNAN SENATÖR VE KOMUTANLARIN NUMİDYA KRALI-NIN POLİTİKASINA ALET OLMALARI BU DÖNEMDE CİDDİ BİR SİYASİ BUNALIMA YOL AÇTI.

SOYLULAR HÜKÜMETE KAR-ŞI BAŞKALDIRDILAR. NUMİDYA'-YA SAVAŞ AÇILMASINDAN YA-NAYDILAR. ANCAK ROMALILAR NUMİDYALILAR KARŞISINDA SÜREKLİ YENİLGİYE UĞRUYOR-LARDI. BU DURUM GAIUS MA-RIUS'UN M.Ö. 107 YILINDA HALK PARTİNİN DESTEĞİYLE KONSÜL SEÇİLMESİNE KADAR SÜRDÜ.

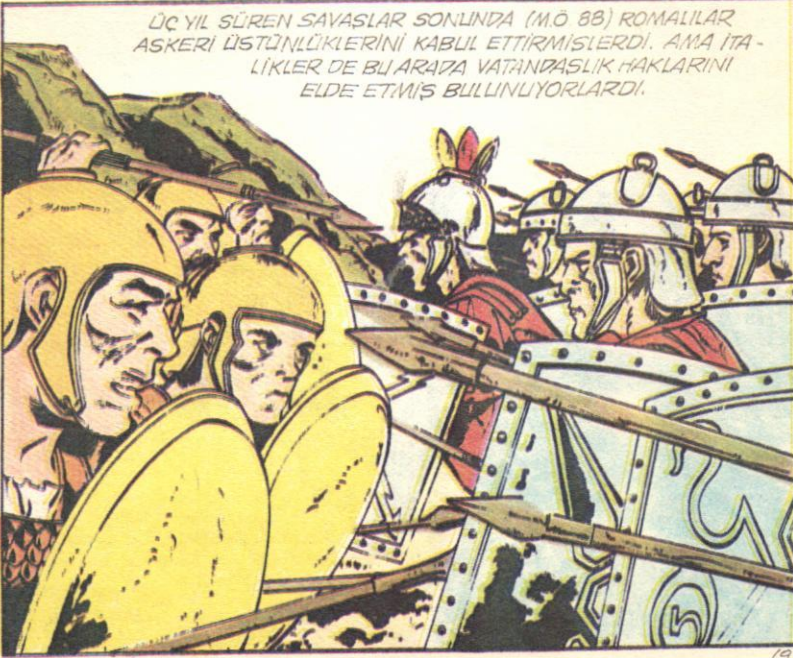

MARIUS NUMİDYA ÜZERİNE BİR SE-FER HAZIRLIKLARINA GİRİŞEREK TA-RIM İŞÇİLERİNİN VE TAŞRA EYALET-LERİNDE YAŞAYAN HALKIN İLK KEZ ROMA ORDUSUNA KATILMASINI SAĞLADI.
17

...VE ÜST ÜSTE DEFALARCA KONSÜL SEÇİLDİ... OYSA ROMA KANUNLARINA GÖRE BU GÖREVE ANCAK BİR KEZ GELİNEBİLİRDİ... MARIUS, İYİ BİR ASKER OLMASINA RAĞMEN BAŞARILI BİR DEVLET ADAMI DEĞİLDİ...

M.Ö. 91 YILINDA ROMA, İTALYA'DA YAŞAYAN MÜTTEFİKLERİNİN VATANDAŞLIK HAKLARI KONUSUNDA BAŞLATTIKLARI İSYANLARLA SARSILDI.

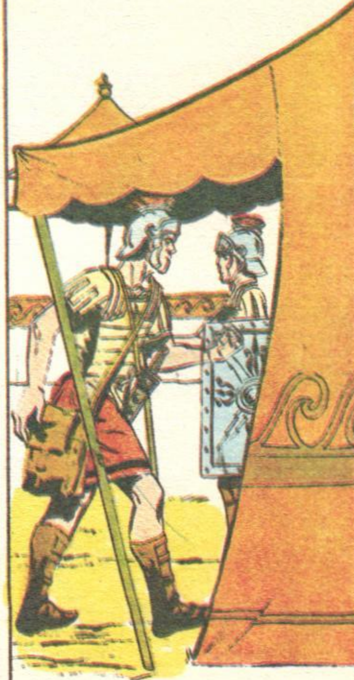

ÜÇ YIL SÜREN SAVAŞLAR SONUNDA (M.Ö 88) ROMALILAR ASKERİ ÜSTÜNLÜKLERİNİ KABUL ETTİRMİŞLERDİ. AMA İTALİKLER DE BU ARADA VATANDAŞLIK HAKLARINI ELDE ETMİŞ BULUNUYORLARDI.

19

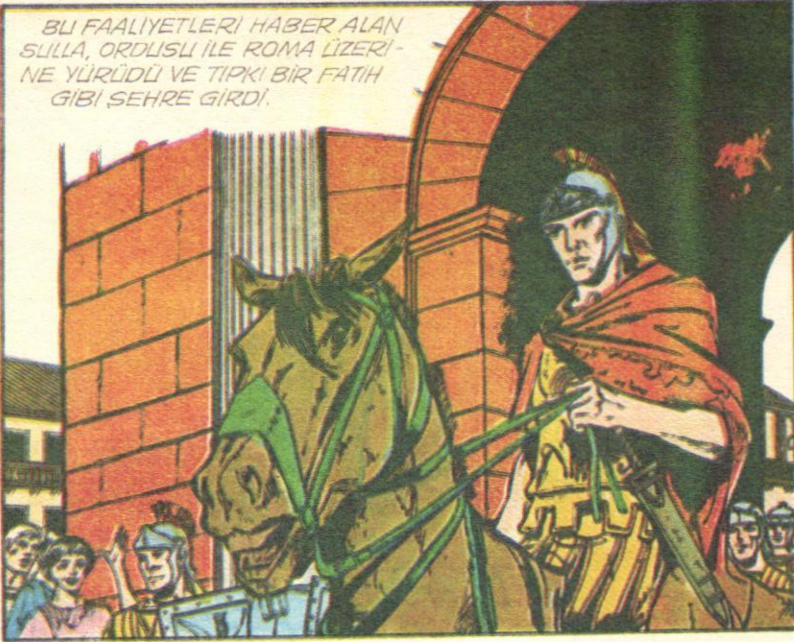
CUMHURİYET DÖNEMİNİN BİR BAŞKA ÜNLÜ GENERALİ, İTALYA KONFEDERASYONUNA KARŞI BÜYÜK BİR ZAFER ELDE EDEN **SULLA** İDİ.

SOYLU BİR AİLEDEN GELEN VE HALKÇI PARTİ ADAYININ RAKİBİ OLAN SULLA, ÖNCE KONSÜLLÜĞE, DAHA SONRA KÜÇÜK ASYA'DA **VI. MITHRADATES** (MİTRADATES) İLE KARŞILAŞACAK OLAN ORDUNUN KOMUTANLIĞINA GETİRİLDİ.

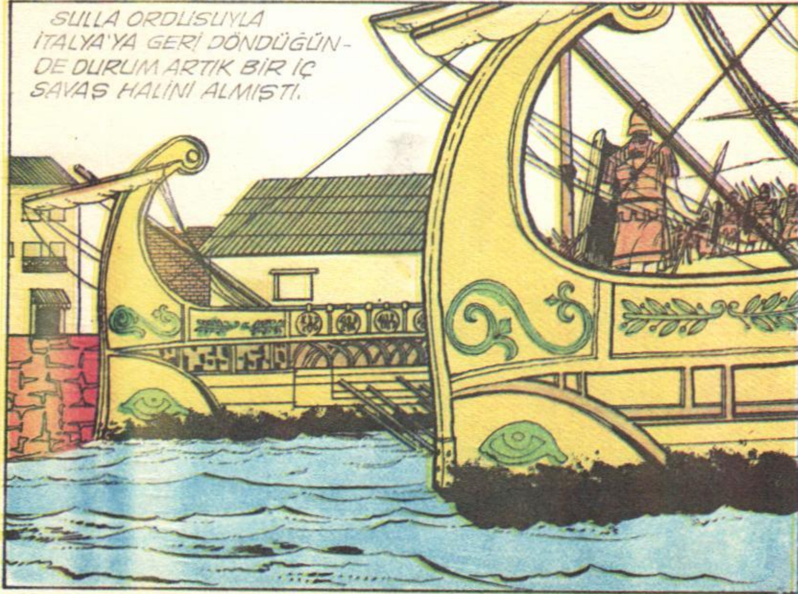
SULLA İTALYA'NIN İÇLERİNDE BİR ORDU TEŞKİL ETME HAZIRLIKLARINDA BULUNDUĞU SIRADA HALKÇI PARTİ DE BU GÖREVİN MARIUS'A VERİLMESİ YOLUNDA TEŞEBBÜSLERDE BULUNUYORDU.

BU FAALİYETLERİ HABER ALAN SULLA, ORDUSU İLE ROMA ÜZERİ-NE YÜRÜDÜ VE TIPKI BİR FATİH GİBİ ŞEHRE GİRDİ.

SENATO KENDİSİNİ ÇOŞKUYLA KARŞI-LADI VE ORDU KO-MUTANLIĞINA ATAN-DIĞINI BILDIRDI.
BELKİ FARKINDA DEĞİLDİ AMA BU DAVRANIŞIYLA SULLA, CUMHURİYE-TİN ÖLÜM FERMANINI İMZALAMAK-TAYDI.

21

SULLA YUNANİSTAN VE KÜ-
ÇÜK ASYA'DA MITHRADATES
İLE SAVAŞIRKEN (M.Ö. 88-85)
HALKÇI PARTİ ROMA'DA İKTİ-
DARI ELİNE GEÇİRDİ VE SOY-
LULARA KARŞI BİR KATLİAM
HAREKETİNE GİRİŞTİ.

SULLA ORDUSUYLA
İTALYA'YA GERİ DÖNDÜĞÜN-
DE DURUM ARTIK BİR İÇ
SAVAŞ HALİNİ ALMIŞTI.

22

SULLA GÜNEYDE KARAYA ÇIKTI. ROMA'YA GELEBİLMESİ İKİ YILINI ALMIŞ VE İÇ SAVAŞ SIRASINDA 50.000'DEN FAZLA İNSAN ÖLMÜŞTÜ.

MUZAFFER KOMUTAN BİR DİKTATÖRLÜK KURARAK KENDİSİNE KARŞI ÇIKANLARI SÜRGÜN VEYA ÖLÜMLE CEZALANDIRDI VE MALLARINA EL KOYDU.

SOYLULARIN İKTİDARINI SAĞLAMLAŞTIRMAK AMACIYLA BİR DİZİ REFORM GERÇEKLEŞTİRDİ. DAHA SONRA İKTİDARDAN ÇEKİLDİ VE M.Ö. 78'DE ÖLDÜ.

23

ÜLKE YENİDEN İÇ VE DIŞ SORUNLARLA SARSILDI. İSPANYA VE ASYA'DA BULUNAN EYALETLER BASKALDIRDILAR. KORSANLIK YAYILDI. İTALYA'DA YAŞAYAN KÖLELER **SPARTAKUS** ADLI, BİR GLADYATÖRÜN KOMUTASINDA AYAKLANDILAR.

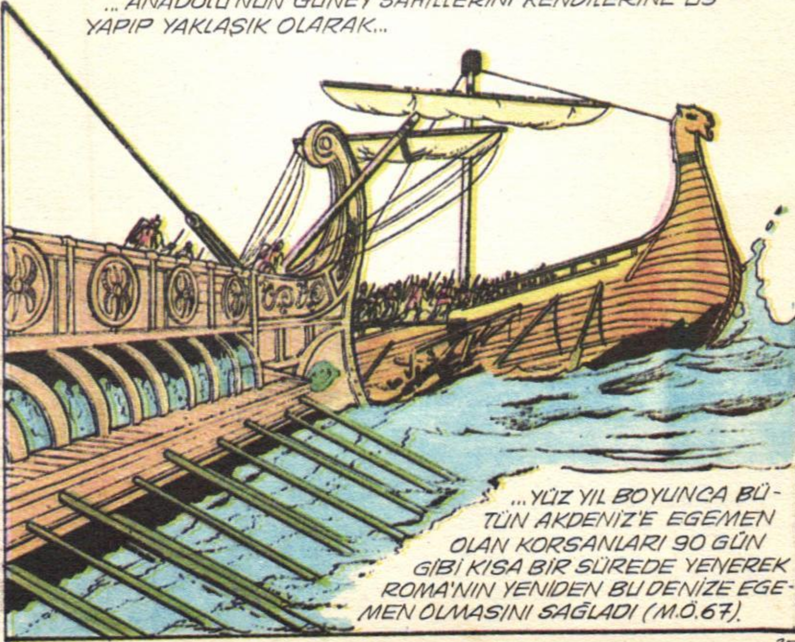
BU FIRSATTAN YARARLANMAK İSTEYEN GENERAL **POMPEIUS**, İSPANYA'DAKİ İSYANA SON VERDİ. VE BURAYI ROMA'YA BAĞLADI.

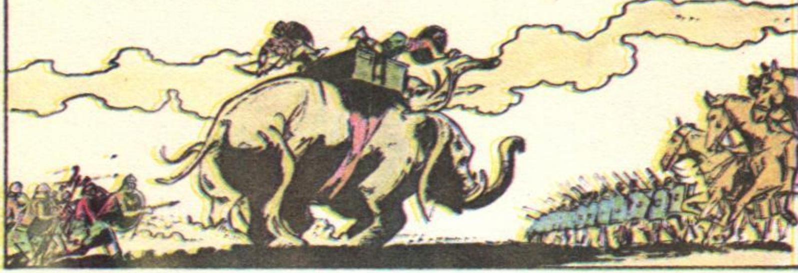

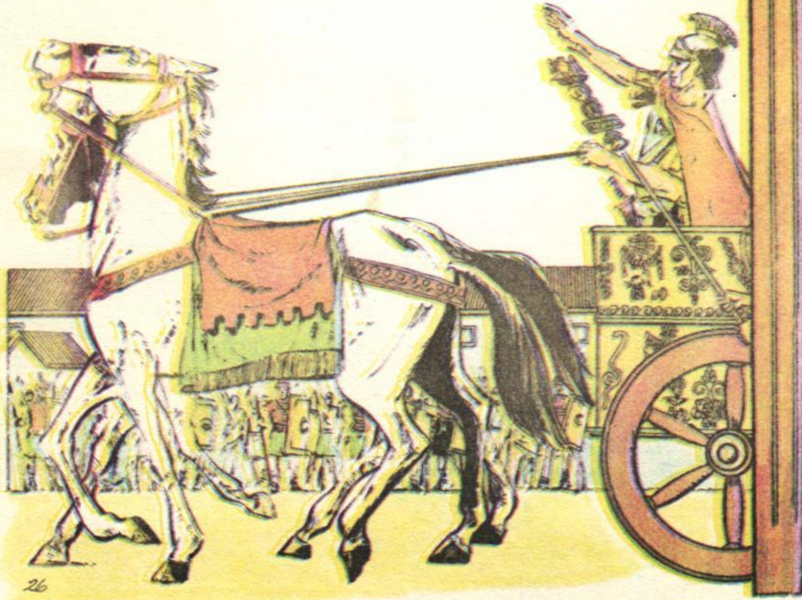

İTALYA'YA GERİ DÖNÜŞÜNDE DE SPARTAKUS'UN İSYANINI BASTIRDI.

... HALKÇI PARTİ TARAFINDAN DESTEKLENEN POMPEİUS BUNDAN SONRA ROMA'NIN ASKERİ VE DENİZ GÜCÜNÜN BAŞINA GETİRİLDİ.

... ANADOLU'NUN GÜNEY SAHİLLERİNİ KENDİLERİNE ÜS YAPIP YAKLAŞIK OLARAK...
...YÜZ YIL BOYUNCA BÜTÜN AKDENİZ'E EGEMEN OLAN KORSANLARI 90 GÜN GİBİ KISA BİR SÜREDE YENEREK ROMA'NIN YENİDEN BU DENİZE EGEMEN OLMASINI SAĞLADI (M.Ö.67).

KÜÇÜK ASYA'DA YENİ BUNALIMLARA SEBEP OLAN PERS ASILLI PONTOS KRALI VI. MİTHRADATES ÜZERİNE BİR SEFER DÜZENLEDİ (M.Ö. 66-M.Ö. 63).

MİTHRADATES'İ YENDİ VE ROMA'NIN ASYA'DAKİ TOPRAKLARINI GENİŞLETEREK BÜYÜK BİR ŞAN VE SERVETLE GERİ DÖNDÜ (M.Ö. 61)...
26

AYNI DÖNEMDE MARCUS TULLIUS CICERO (MARKUS TULYUS ÇİÇERO) VE GAIUS JULIUS CAESAR (JÜL SEZAR) ADLI KİŞİLER SİYASİ ALANDA BÜYÜK ÖNEM KAZANMIŞ DURUMDAYDILAR...

FAKİR DÜŞMÜŞ ESKİ BİR PATRİÇİ AİLEDEN GELEN SEZAR, HALK PARTİSİNİN LİDERLERİNDEN BİRİ DURUMUNDAYDI...
EDİL, PRETOR GİBİ ÇEŞİTLİ KADEMELERDE GÖREV ALMIŞ.....

....EDİL OLDUĞU YILLARDA DÜZENLEDİĞİ BİR YARIŞMADA GÜMÜŞ ZIRHLARLA KORUNAN 600 GLADYATÖRÜ AYNI ANDA ARENADA DÖVÜŞTÜREREK BÜYÜK BİR ÜN KAZANMIŞTI...

28

ROMA M.Ö.I. YÜZYILDA ÇEŞİTLİ SİYASİ EN-
TRİKALARA SAHNE OLDU... SOYLULAR, ATLILAR
VE PLEBLER ARASINDA SÜREKLİ BİR
İKTİDAR KAVGASI BAŞLADI...

ORDU İSE ASKERİ GÜCÜ SA-
YESİNDE HER ZAMAN İÇİN İKTİ-
DARI ELE GEÇİREBİLECEK
GÜÇTEYDİ...

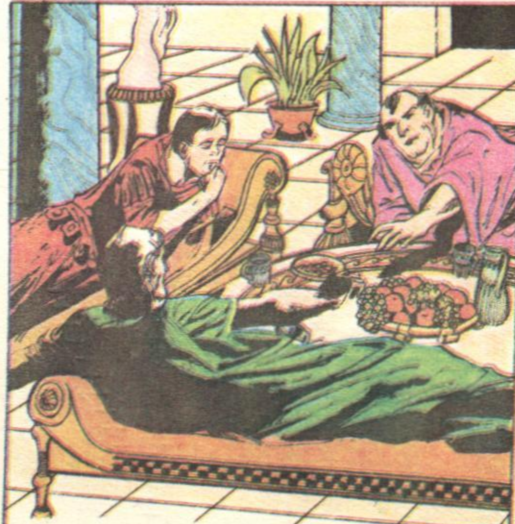

AYNI DÖNEMDE ÇİÇERO'-
NUN ARZU ETTİĞİ GİBİ, DÜŞÜNCE,
KABA KUVVETE EGEMEN OLDU...

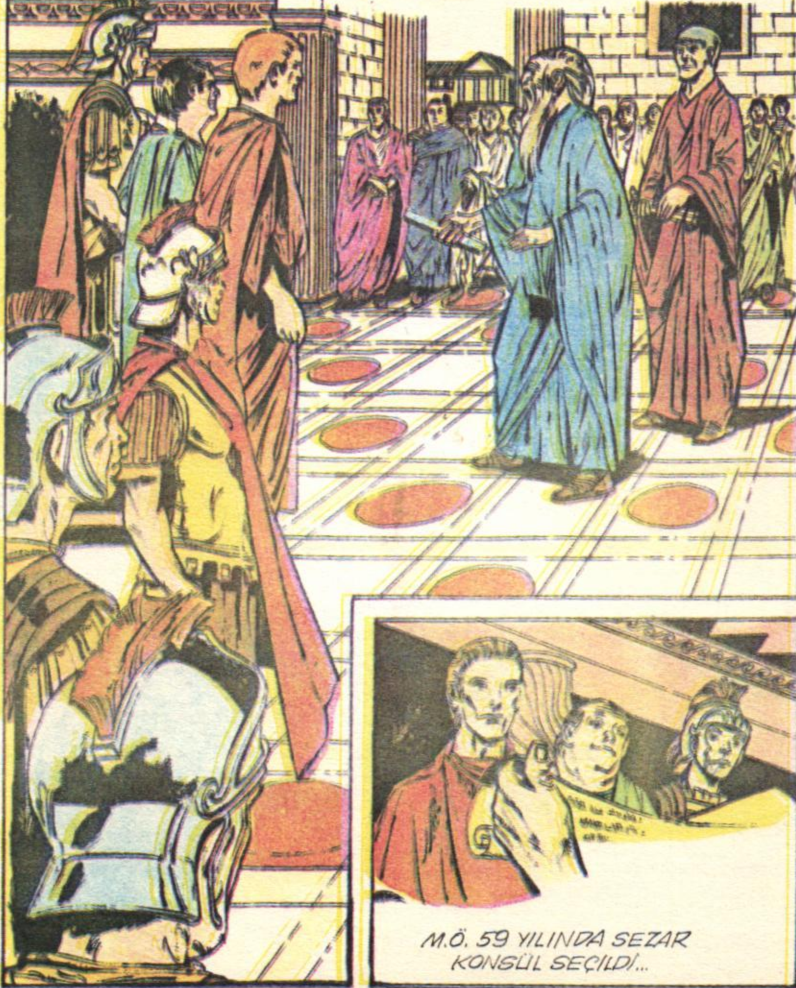
29

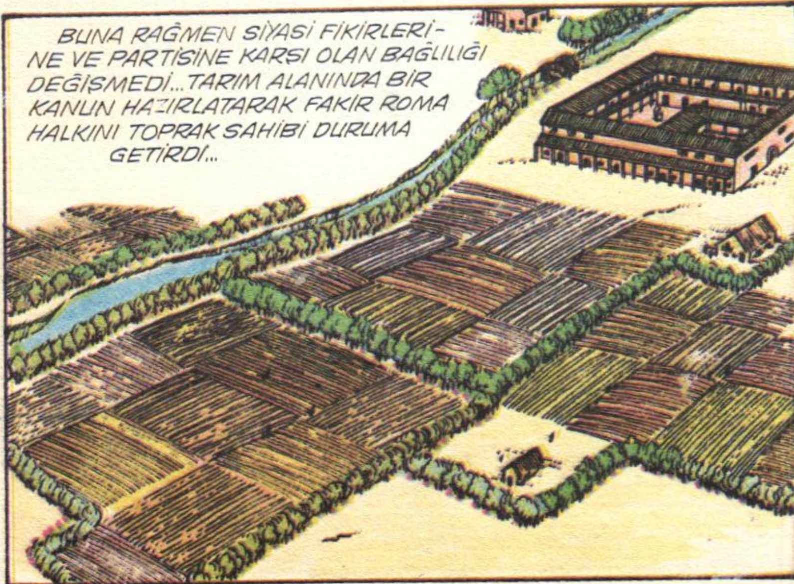
ROMA'NIN EN ZENGİN ADAMLARINDAN BİRİ OLAN **KRASSUS**, ATLILAR SINIFI ÜZERİNDEKİ BÜYÜK NÜFUZUNDAN YARARLANARAK M.Ö. 70 YILINDA POMPEİUS İLE BİRLİKTE KONSÜL SEÇİLDİ...

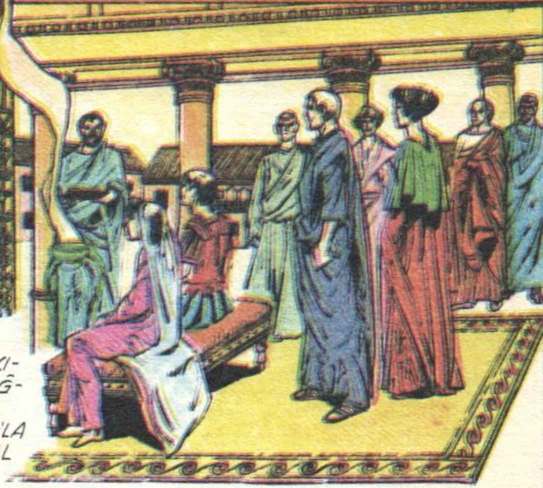

KRASSUS PARASI VE NÜFUZU, JÜL SEZAR ŞÖHRETİ VE SİYASİ TECRÜBESİ, POMPEİUS İSE ASKERİ ALANDAKİ PRESTİJİ SAYESİNDEKİ ROMA'NIN SİYASİ YAŞAMINA HÂKİM OLDULAR...
M.Ö. 59 YILINDA SEZAR KONSÜL SEÇİLDİ...
31

POMPEIUS'UN ASKERLERİNE TOPRAK DAĞITILMASINI, KRAS-SUS'UN ATLILAR SINIFININ İSE PARA KAZANMALARINI SAĞ-LADI...

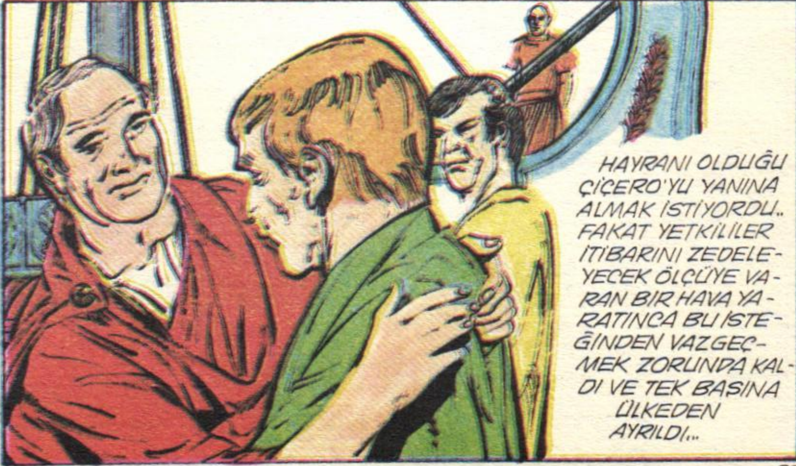

BUNA RAĞMEN SİYASİ FİKİRLERİ-NE VE PARTİSİNE KARŞI OLAN BAĞLILIĞI DEĞİŞMEDİ...TARIM ALANINDA BİR KANUN HAZIRLATARAK FAKİR ROMA HALKINI TOPRAK SAHİBİ DURUMA GETİRDİ...

32

KONSÜLLÜĞÜ SONA ERİNCE KENDİSİNİ GALYA (BUGÜNKÜ FRANSA) YÖNETİCİLİĞİNE TAYİN ETTİRDİ... EMRİNDE YAKLAŞIK 4200 ASKER-DEN OLUŞAN ALAY BULUNUYORDU...

... KİLİT NOKTALARA KENDİ ADAMLARINI YERLEŞTİRMEYİ VE KI-ZI JULIA'YI SİYASİ BAĞ-LARI GÜÇLENDİRMEK AMACIYLA POMPEIUS'LA EVLENDİRMEYİ İHMAL ETMEMİŞTİ..

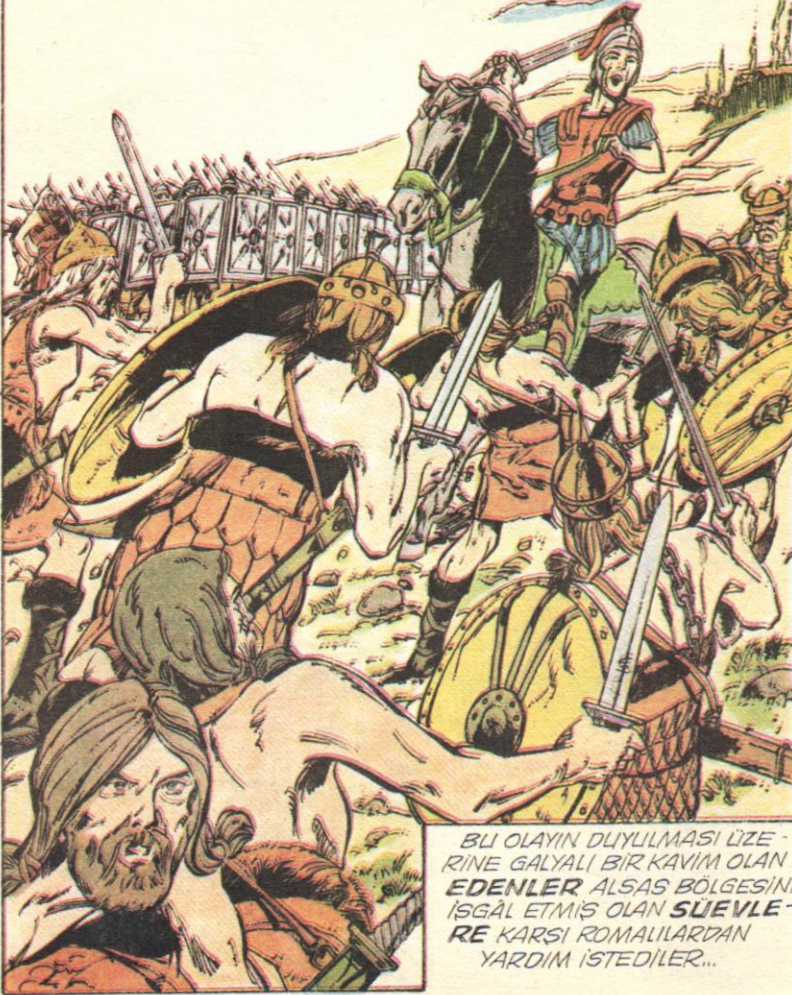
33

BU DÖNEMDE GALYALILAR ARALARINDA SİYASİ BİR BİRLİK BULUNMAYAN BAĞIMSIZ KABİLELER HALİNDE YAŞARLAR VE HER FIRSATTA TOPRAK KONUSUNDA BİRBİRLERİYLE ÇARPIŞIRLARDI...

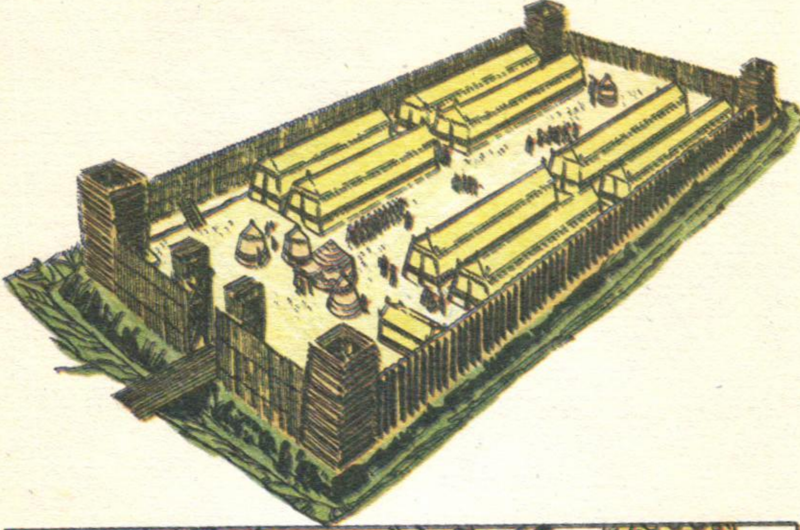

BÜTÜN GÜÇ RAHİPLERİN VE TOPRAK SAHİBİ SOYLULARINDI.. VERİMLİ TOPRAKLARA SAHİP OLMALARI YÜZÜNDEN....

.... KOMŞULARI **HELVETLERİN** (BUGÜNKÜ İSVİÇRE'NİN YERLİ HALKI) VE **GERMENLERİN** (REN NEHRİNİN DOĞUSUNDA YAŞAYAN) GÖZLERİ SÜREKLİ ÜSTLERİNDEYDİ...

34

JÜL SEZAR'IN BÖLGEYE GELMESİNDEN KISA BİR SÜRE SONRA HELVETLER GALYA ÜZERİNE BİR AKIN BAŞLATTILAR.. GALYA'YI SAVUNMAK ROMALI LEJYONERLERE DÜŞTÜ...
BU OLAYIN DUYULMASI ÜZERİNE GALYALI BİR KAVİM OLAN **EDENLER** ALSAS BÖLGESİNİ İŞGÂL ETMİŞ OLAN **SÜEVLERE** KARŞI ROMALILARDAN YARDIM İSTEDİLER...

ROMALILAR BU KEZ YENİDEN SAVAŞA GİREREK İS-
GALCİLERİ GERİ PÜSKÜRTTÜLER VE BÖLGENİN HAKİ-
MİYETİ JÜL SEZAR'A GEÇTİ.. LEJYONERLER SEİNE (SEN)
NEHRİNİN KIYISINA YERLEŞTİLER VE ROMA M.Ö. 58
YILINDA EGEMENLİĞİNİ ORTA GALYA'YA KADAR GE-
NİŞLETMİŞ OLDU...

36

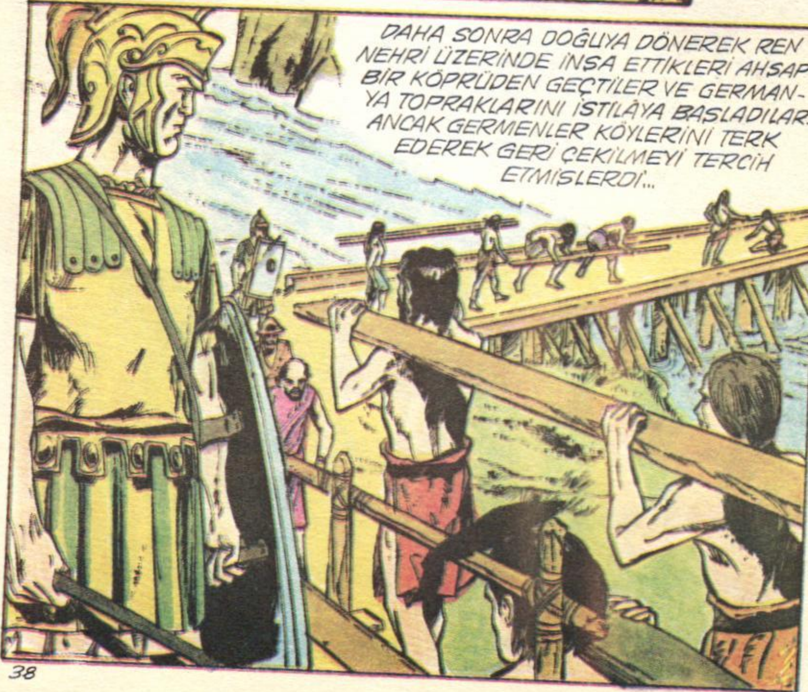
ROMALI LEJYONERLER KOMUTANLARININ EMRİ ÜZERİNE BU GÜÇLÜ DÜŞMANA KARŞI KENDİLERİNİ SAVUNMAK AMACIYLA MUHKEM BİR KARARGÂH KURDULAR...

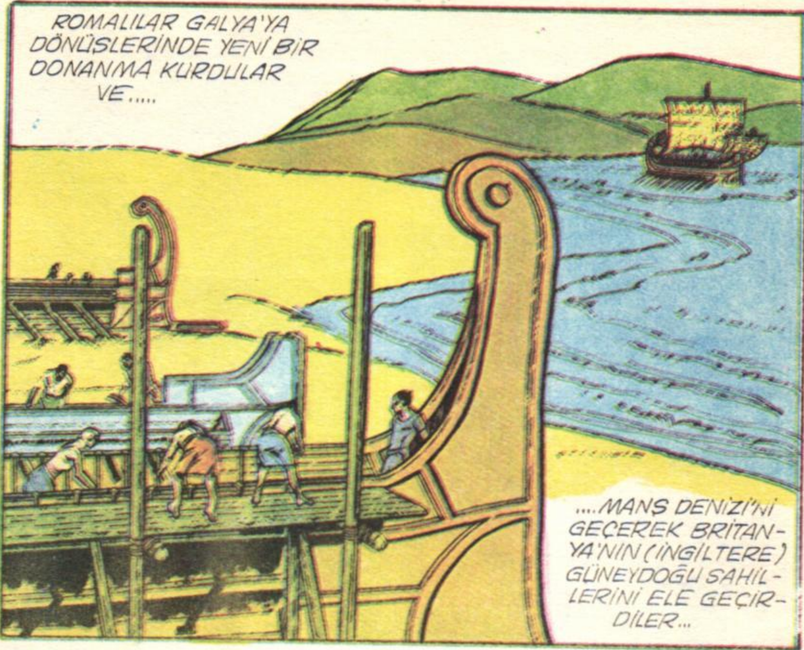

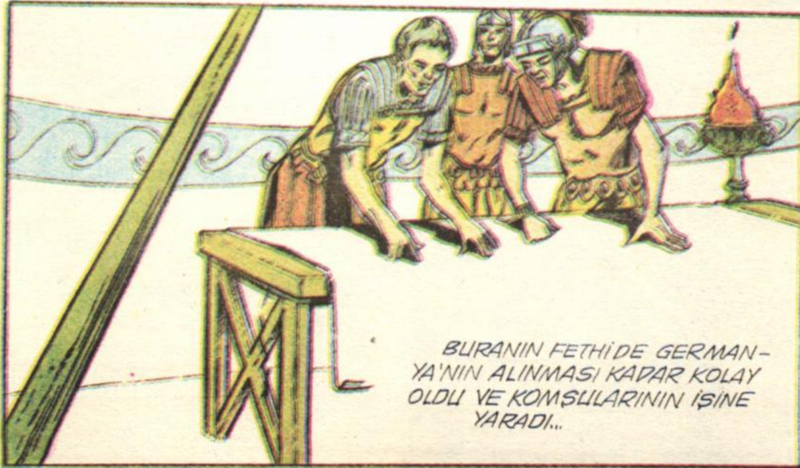
DÜŞMAN ORDUSU ÇEKİLMEYE BAŞLAYINCA DA SAVAŞ DURUMUNA GEÇEREK DAĞILMAKTA OLAN ORDUYU BÜYÜK BİR YENİLGİYE UĞRATTILAR.

ROMA BÖYLELİKLE KUZEY GALYA'YI DA ELİNE GEÇİRDİ... BURADAN YOLA ÇIKAN LEJYONERLER ATLAS OKYANUSU'NA KADAR İLERLEYEREK NORMANDİYA VE AKİTANYA'YI FETHETTİLER... M.Ö. 56 YILINDA GALYA'NIN FETHİ TAMAMLANDI...

DAHA SONRA DOĞUYA DÖNEREK REN NEHRİ ÜZERİNDE İNŞA ETTİKLERİ AHŞAP BİR KÖPRÜDEN GEÇTİLER VE GERMAN-YA TOPRAKLARINI İSTİLÂYA BAŞLADILAR.. ANCAK GERMENLER KÖYLERİNİ TERK EDEREK GERİ ÇEKİLMEYİ TERCİH ETMİŞLERDİ...

38

ROMALILAR GALYA'YA DÖNÜŞLERİNDE YENİ BİR DONANMA KURDULAR VE.....
....MANŞ DENİZİ'Nİ GEÇEREK BRİTANYA'NIN (İNGİLTERE) GÜNEYDOĞU SAHİLLERİNİ ELE GEÇİRDİLER...

BURANIN FETHİ DE GERMANYA'NIN ALINMASI KADAR KOLAY OLDU VE KOMŞULARININ İŞİNE YARADI...
39

ANCAK SAVAŞ HENÜZ BİTMEMİŞTİ... ROMA BU KEZ GALYA'NIN BAĞIMSIZLIĞINI SAVUNAN ARVERN KABİLESİ ŞEFİ **VERCİNGETORİX**'LE SAVAŞMAK ZORUNDA KALDI...

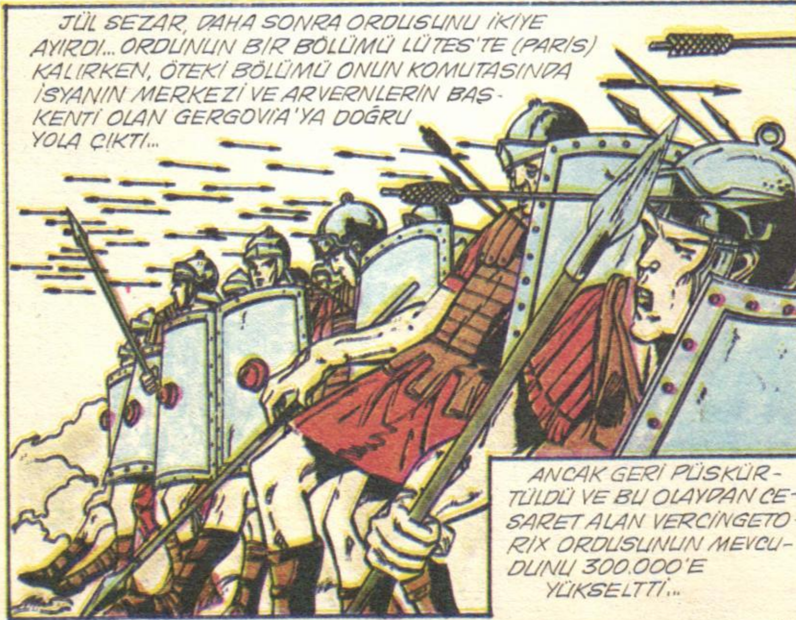

İSYANCILAR TARLALARI ATEŞE VEREREK ROMA ORDUSUNU ZOR DURUMDA BIRAKMAYI AMAÇLIYORLARDI... AVARİCUM (AVARİKUM) ŞEHRİ HALKI VERCİNGETORİX'E RİCADA BULUNARAK ŞEHİRLERİNİN YAKILIP YIKILMASINI ÖNLEMEYE ÇALIŞTI... BUNDA DA BAŞARILI OLDU...

40

GALYA ŞEFİNİN BU KARARI JÜL SEZAR'IN ŞEHRİ ELE GEÇİRMESİNİ KOLAYLAŞTIRDI... BİR AYLIK BİR KUŞATMADAN SONRA ALINAN ŞEHİRDE BİR KARARGÂH KURULARAK YİYECEK VE SİLÂH İKMALİ YAPILMAYA BAŞLANDI...

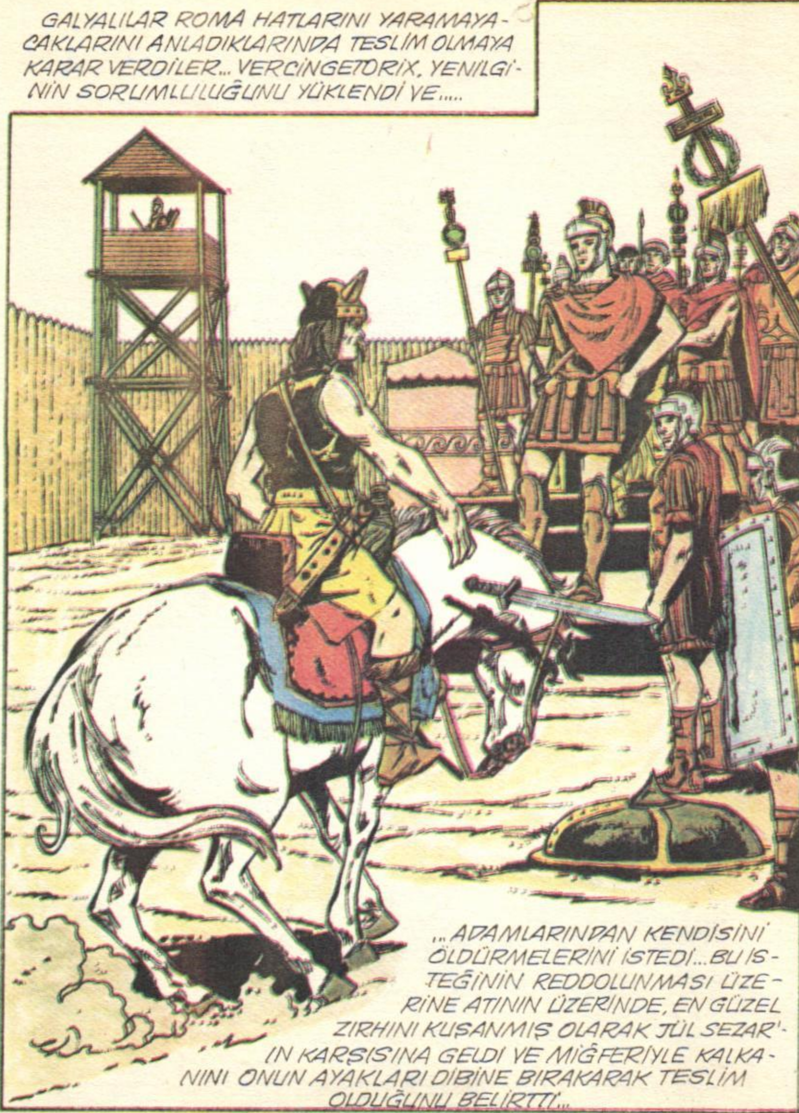

JÜL SEZAR, DAHA SONRA ORDUSUNU İKİYE AYIRDI... ORDUNUN BİR BÖLÜMÜ LÜTES'TE (PARİS) KALIRKEN, ÖTEKİ BÖLÜMÜ ONUN KOMUTASINDA İSYANIN MERKEZİ VE ARVERNLERİN BAŞKENTİ OLAN GERGOVİA'YA DOĞRU YOLA ÇIKTI...
ANCAK GERİ PÜSKÜRTÜLDÜ VE BU OLAYDAN CESARET ALAN VERCİNGETORİX ORDUSUNUN MEVCUDUNU 300.000'E YÜKSELTTİ...

41

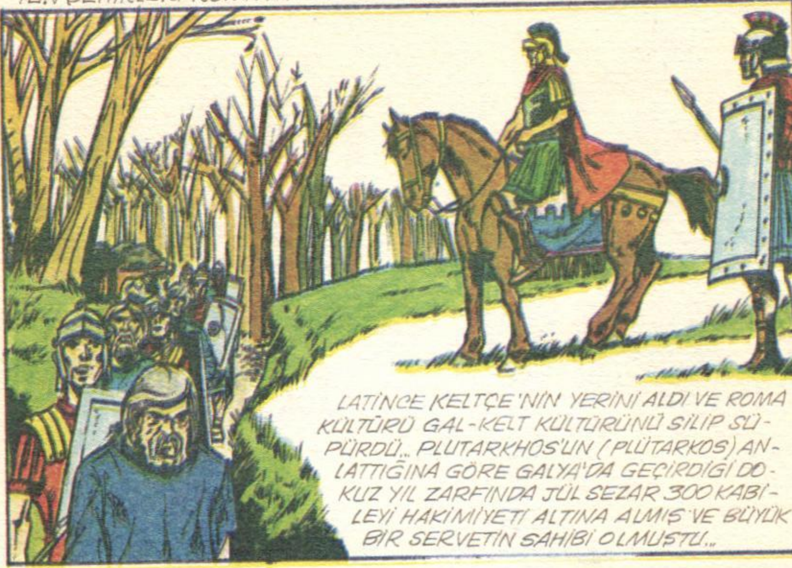
BİLİNMEYEN BİR NEDENLE
ALESİA KALESİNE ÇEKİLEREK
YOLA ÇIKMIŞ BULUNAN TAKVİ-
YE KUVVETLERİNİ BEKLEME-
YE BAŞLADI...

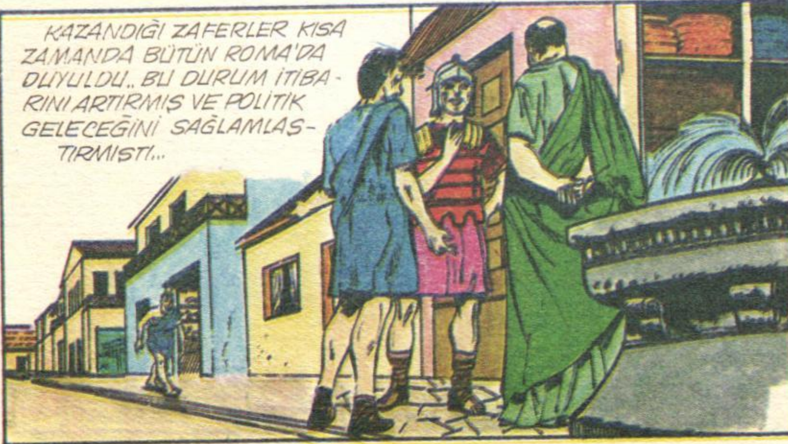

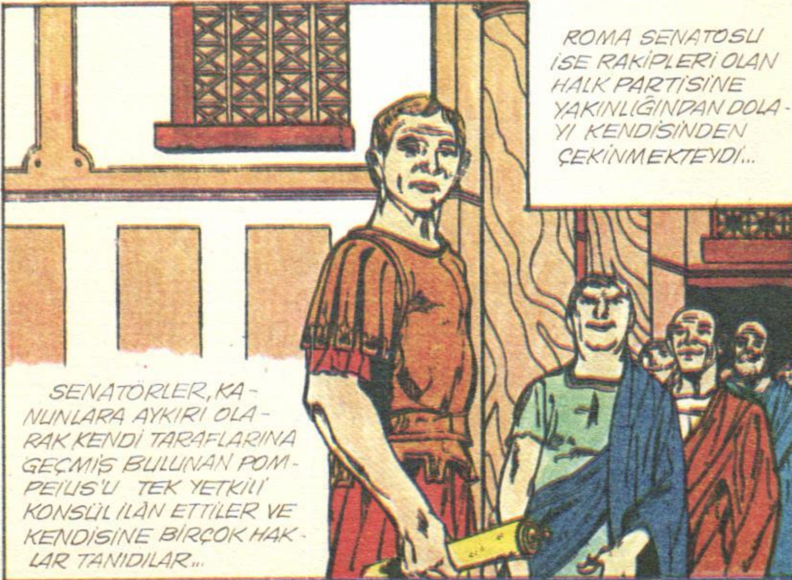

GALYALILAR ROMA HATLARINI YARAMAYA-
CAKLARINI ANLADIKLARINDA TESLİM OLMAYA
KARAR VERDİLER... VERCİNGETORİX, YENİLGİ-
NİN SORUMLULUĞUNU YÜKLENDİ VE.....
...ADAMLARINDAN KENDİSİNİ
ÖLDÜRMELERİNİ İSTEDİ... BU İS-
TEĞİNİN REDDOLUNMASI ÜZE-
RİNE ATININ ÜZERİNDE, EN GÜZEL
ZIRHINI KUŞANMIŞ OLARAK JÜL SEZAR'-
IN KARŞISINA GELDİ VE MİĞFERİYLE KALKA-
NINI ONUN AYAKLARI DİBİNE BIRAKARAK TESLİM
OLDUĞUNU BELİRTTİ...
43

HER ROMALI ASKER SAVAŞ GANİMETİ OLARAK ÜLKESİNE BERABERİNDE BİR GALYALI ESİR GÖTÜRME HAKKINA SAHİPTİ.. GALYA'NIN BÜTÜN ŞEHİRLERİ ROMA'NIN EGEMENLİĞİNE GİRDİ...

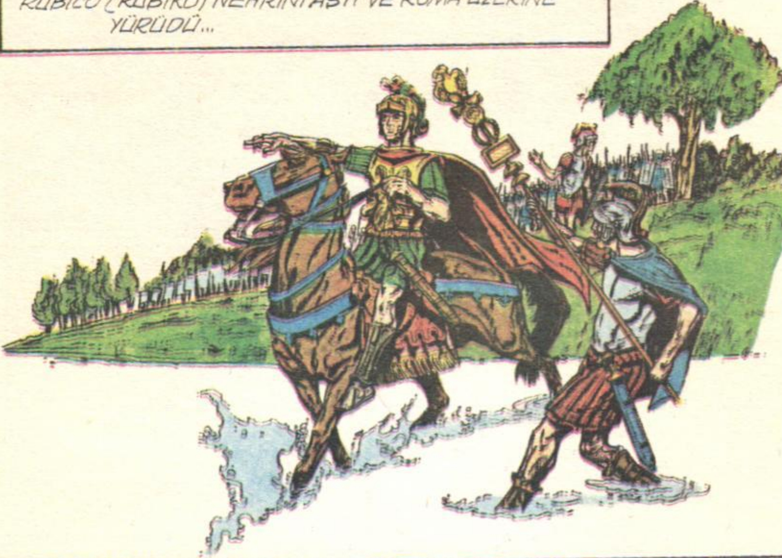

BUNA RAĞMEN ROMALI İDARECİLER KENDİSİNİ PEK TUTMUYORLARDI... POMPEİUS'UN EŞİ OLAN KIZI JULİA ÖLMÜŞTÜ... ÖNEMLİ MAKAMLARDA ARTIK DOSTLARI BULUNMAMAKTAYDI.. KRASSUS DA SURİYE'DE PARTLARA KARŞI YAPTIĞI SAVAŞTA (...53) HAYATINI KAYBETMİŞTİ...

ROMA SENATOSU İSE RAKİPLERİ OLAN HALK PARTİSİNE YAKINLIĞINDAN DOLAYI KENDİSİNDEN ÇEKİNMEKTEYDİ...
SENATÖRLER, KANUNLARA AYKIRI OLARAK KENDİ TARAFLARINA GEÇMİŞ BULUNAN POMPEİUS'U TEK YETKİLİ KONSÜL İLAN ETTİLER VE KENDİSİNE BİRÇOK HAKLAR TANIDILAR...

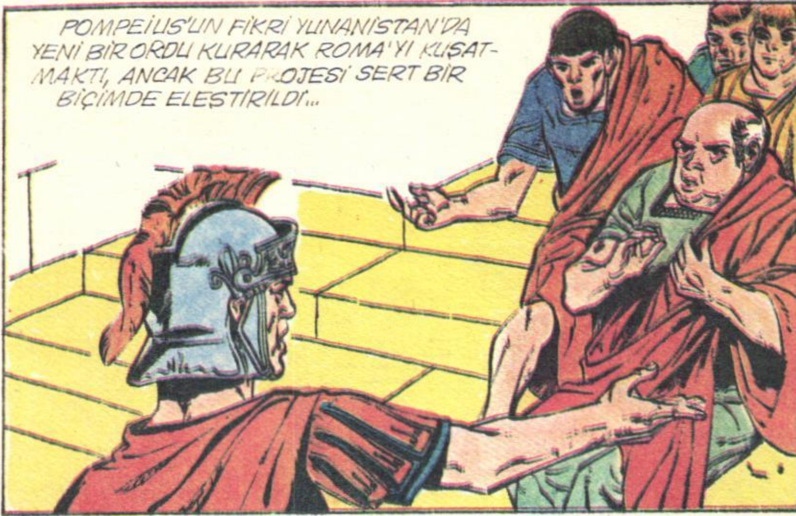
45

DAHA SONRA SENATO JÜL SEZAR'A ORDUSUNU TER-
HİS ETMESİNİ VE ROMA'YA GERİ DÖNMESİNİ EMRETTİ.
BU EMRİ DİNLEMEYEN SEZAR ORDUSUYLA BİRLİKTE
RUBİCO (RUBİKO) NEHRİNİ AŞTI VE ROMA ÜZERİNE
YÜRÜDÜ...

46

POMPEIUS'UN FİKRİ YUNANİSTAN'DA YENİ BİR ORDU KURARAK ROMA'YI KUŞATMAKTI, ANCAK BU PROJESİ SERT BİR BİÇİMDE ELEŞTİRİLDİ...

JÜL SEZAR İSE İNTİKAM AMACIYLA ROMA'YA GELDİĞİNİN HAFTASINDA İSPANYA ÜZERİNE YÜRÜDÜ VE POMPEIUS'UN SADIK ADAMLARINI YENİLGİYE UĞRATTI...
ORADAN DOĞRUCA YUNANİSTAN'A GEÇTİ. VE TESALYA'DA KAMP KURDU...

47

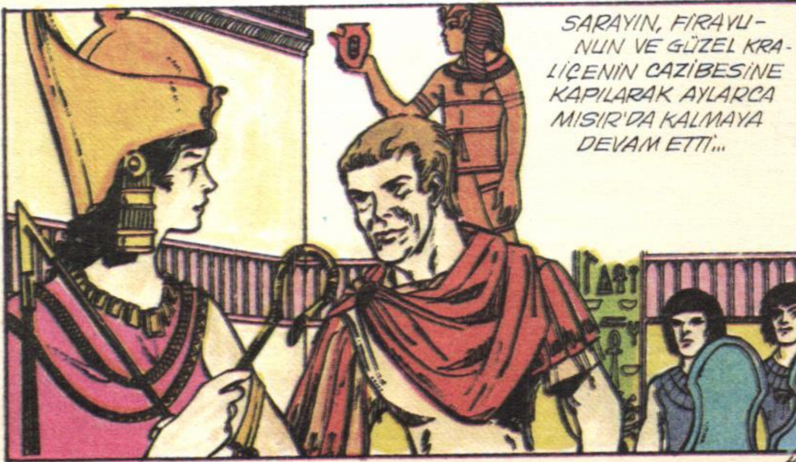
SENATONUN BASKISI SONUCU POMPEİUS SAVAŞMAK ZORUNDA KALDI, ANCAK SONUÇTAN PEK UMUTLU DEĞİLDİ.. NİTEKİM TESALYA'DA, FARSALOS'TA (PHARSALOS) M.Ö. 48'DE MEYDANA GELEN SAVAŞTA YENİLDİ, ASKERLERİNİN YARISI ÖLDÜ, YARISI ESİR EDİLDİ...

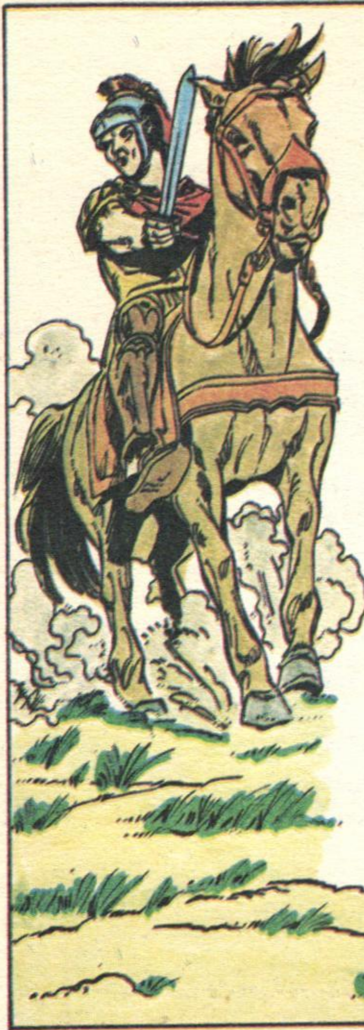
O TARİHLERDE MISIR 17 YAŞIN-DAKİ **VII. KLEOPATRA** İLE ÜVEY KARDEŞİ XIV. PTOLEMAİOS ARA-SINDAKİ TAHT KAVGALARINA SAHNE OLMAKTAYDI.. POMPEİUS GEMİDEN İNDİĞİNDE PTOLEMAİOS'UN ADAM-LARI TARAFINDAN ÖLDÜRÜLDÜ...

PTOLEMAI BUNU SEZAR'IN DESTEĞİNİ KAZANMAK AMACIYLA YAPMIŞTI.. OYSA YANILIYORDU.. POMPEIUS'UN PEŞİNDEN MISIR'A GELEN JÜL SEZAR TAHTA KLEOPATRA'YI ÇIKARDI...

SARAYIN, FİRAVUNUN VE GÜZEL KRALİÇENİN CAZİBESİNE KAPILARAK AYLARCA MISIR'DA KALMAYA DEVAM ETTİ...

49

DAHA SONRA BURADA ÇOK SAYI-
DA LEJYONER BIRAKARAK KÜÇÜK
ASYA'YA GEÇTİ VE "GELDİM, GÖR-
DÜM, YENDİM" (VENİ, VİDİ, VİCİ)
KELİMELERİYLE İFADE ETTİĞİ GİBİ
ÇOK KISA BİR SÜREDE BAĞIMSIZ-
LIĞINI İLAN ETMİŞ OLAN VI. MİTH-
RADATES'İN OĞLU FARNAKES'İ
M.Ö. 47'DE ZELA'DA (ZİLE)......

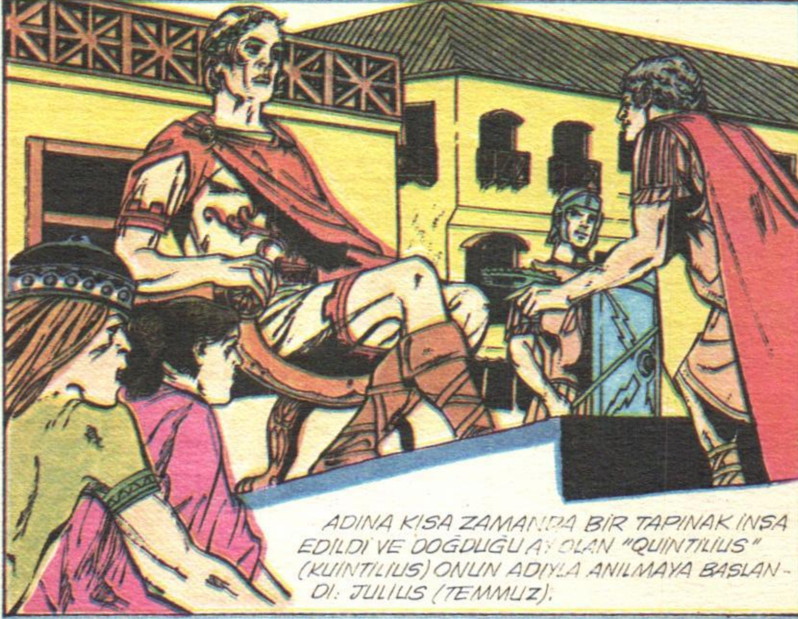

... YENİLGİYE UĞRATTI... AFRİKA'YA
UZANARAK THAPSUS'TA (KARTACA
HARABELERİNİN YAKININDA) POM-
PEİUS'UN BİR BAŞKA ORDUSUNU
SAF DIŞI BIRAKTI...

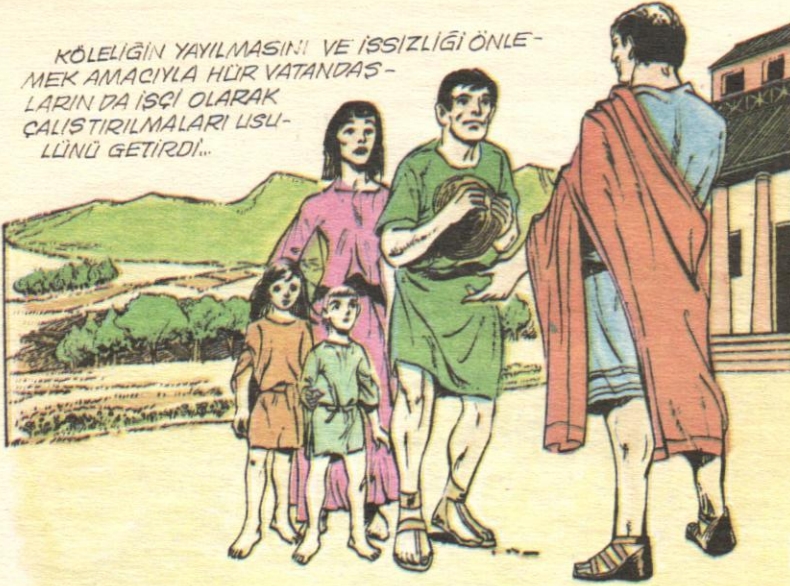
BU ARADA İSPANYA'YA KADAR GİDEREK POMPEİUS'UN OĞLUNUN
KOMUTASINDAKİ BİRLİKLERLE DE ÇARPIŞMAK ZORUNDA KALDI.. M.Ö.
45 YILINDA MUNDA'DA KAZANILAN ZAFER İÇ SAVAŞIN DA SONU OLDU...

ROMA'YA DÖNEN SEZAR BÜYÜK BİR COŞKUYLA KARŞILANDI.. KENDİSİNE HAYATININ SONUNA KADAR "İMPERİUM" OLMA YETKİSİ VERİLDİ.. BU DA JÜL SEZAR'IN İMPARATOR OLMASI DEMEKTİ.. SENATODA ALTINDAN BİR KOLTUKTA OTURUR, KIRMIZI BİR ELBİSE (TOGA) GİYER VE BAŞINA DEFNE DALLARINDAN BİR TAÇ TAKARDI...

SEZAR BÜTÜN BU İHTİŞAMA RAĞMEN KONSÜL MARCUS ANTONİUS'UN (MARKUS ANTONİUS) BAŞINA TAKMAYI TEKLİF ETTİĞİ TACI, CUMHURİYET YANLISI OLDUĞUNU BELİRTMEK DÜŞÜNCESİYLE REDDETMİŞ BULUNUYORDU...

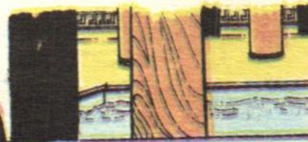

KÖLELİĞİN YAYILMASINI VE İŞSİZLİĞİ ÖNLEMEK AMACIYLA HÜR VATANDAŞLARIN DA İŞÇİ OLARAK ÇALIŞTIRILMALARI USULÜNÜ GETİRDİ...

VERGİ TOPLAMAKLA GÖREVLİ OLAN VE ÖZELLİKLE TAŞRA EYALETLERİNDE ÇEŞİTLİ YOLSUZLUKLARDA BULUNAN VERGİ MÜLTEZİMLERİNİN YERİNİ KISA SÜREDE DEVLET TARAFINDAN ATANAN GÖREVLİLER ALDI....

BİRÇOK GALYALIYA VE EYALETLERDE YAŞAYAN KİŞİYE VATANDAŞLIK HAKKI TANIDI.. BU İNSANLAR DA ARTIK ÇEŞİTLİ DEVLET KADEMELERİNDE İDARİ GÖREV ALABİLİYORLARDI.

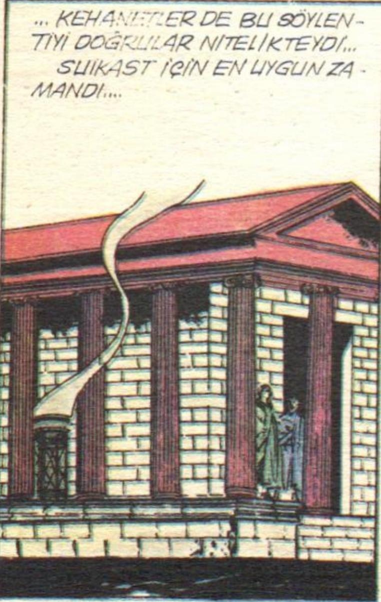

SEZAR DEVRİNDE UYGULANAN POLİTİKADAN SOYLU KESİM BÜYÜK RAHATSIZLIK DUYMAKTAYDI..SOYLULARIN ÇOĞU İMTİYAZLARINI YENİDEN ELE GEÇİRMEK İÇİN UĞRASAN ZORLU BİRER RAKİP HALİNE GELDİLER...

KATON (MARCUS PORCIUS CATO) VE ÇİÇERO GİBİ ÜST DÜZEYDEKİ ROMALILAR İSE BU POLİTİKANIN CUMHURİYET REJİMİNİ YIKARAK YENİDEN MONARŞİYE YOL AÇACAĞI GÖRÜŞÜNÜ SAVUNMAKTAYDILAR...

HALK ARASINDA SEZAR'IN KLEOPATRA'YLA EVLENECEĞİ VE ROMA'NIN İMPARATORLUĞUN BAŞKENTİ OLMAKTAN ÇIKACAĞI SÖYLENTİSİ DOLAŞMAYA BAŞLADI...

53

SEZAR'IN VAKTİYLE BÜYÜK
İSKENDER'İN YAPTIĞI GİBİ,
DOĞU'NUN GERİ KALAN BÖLÜ-
MÜNÜ FETHETMEK AMACIYLA
SEFER HAZIRLIKLARINA GİRİŞ-
MESİ VE....

... KEHANETLER DE BU SÖYLEN-
TİYİ DOĞRULAR NİTELİKTEYDİ...
SUİKAST İÇİN EN UYGUN ZA-
MANDI....

... SEZAR'IN YAKIN DOSTU, AYNI
ZAMANDA ATEŞLİ BİR CUMHURİ-
YET TARAFTARI OLAN BRUTUS
DA AYNI ŞEKİLDE DÜŞÜNMEK-
TEYDİ...

54

DOSTLARINDAN BİRİ SEZAR'A
SENATONUN TOPLANDIĞI 15 MART
TARİHLİ GÜN İHTİYATLI DAVRANMA-
SINI SÖYLEMİŞ.....

...KARISI CALPURNIA (KALPUR-
NIYA) İSE 15 MART'TAN BİR ÖN-
CEKİ GÜNÜN GECESİ SUİKAST
KONUSUYLA İLGİLİ KÖTÜ BİR
RÜYA GÖRMÜŞTÜ...

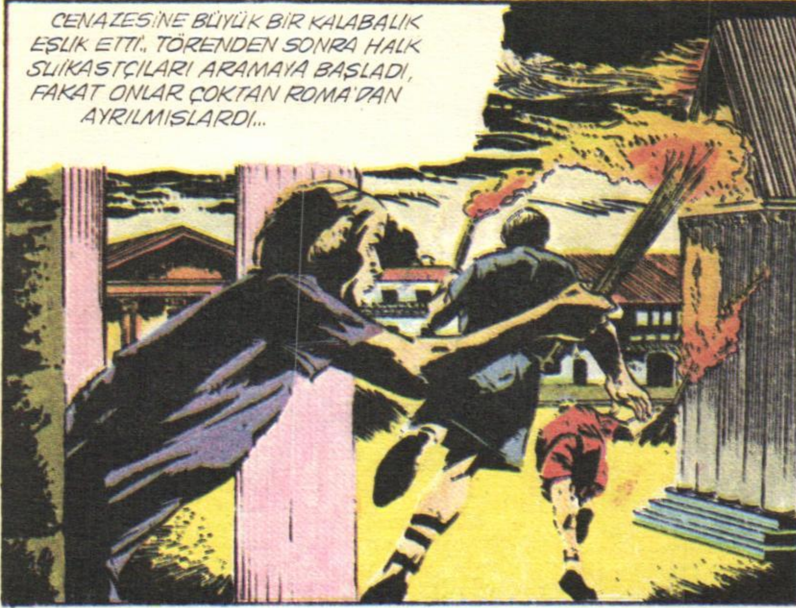
AMA SEZAR, BÜTÜN BU UYA-
RILARA OMUZ SİLKMEKLE
YETİNDİ...

...BIÇAKLAMAYA BAŞLADILAR.. EFSANELER SEZAR'IN SUİKASTÇILAR ARASINDA YAKIN DOSTU BRÜTÜS'Ü GÖREREK "SEN DE Mİ BRUTUS?!" DEDİĞİNİ YAZARLAR.. SEZAR M.Ö. 44 YILINDA, 56 YAŞINDA ÖLDÜ...

56

CENAZESİNE BÜYÜK BİR KALABALIK EŞLİK ETTİ.. TÖRENDEN SONRA HALK SUİKASTÇILARI ARAMAYA BAŞLADI, FAKAT ONLAR ÇOKTAN ROMA'DAN AYRILMIŞLARDI...

ÜLKE BİR SÜRE KONSÜL DURUMUNDA OLAN MARCUS ANTONİUS VE SEZAR'IN SÜVARİLERİNİN KOMUTANI LEPİDUS TARAFINDAN İDARE EDİLDİ...

DOĞU SEFERİ İÇİN YUNANİSTAN'DA BULUNAN OCTAVİANUS KISA BİR SÜRE SONRA İKTİDARA ORTAK OLMAKTA GECİKMEDİ...

57

OCTAVİANUS, JÜL SEZAR'IN ÇOK SAYIDA ASKERİNİN DESTEĞİNDE MARCUS ANTONIUS VE LEPİDUS İLE "II. TRIUMVIRLIĞI" KURDU.. BU, İLKİ GİBİ GİZLİ BİR ANLAŞMA OLMAYIP HALK MECLİSİ TARAFINDAN DA ONAYLANMIŞTI...

...M.Ö. 43 YILINDA İDAREYİ ELE ALDI.. II. TRIUMVIRLIK TARAFINDAN UYGULANAN BASKI REJİMİ SIRASINDA 200'DEN FAZLA SENATÖRLE, ATLILAR SINIFINDAN 2.500'DEN FAZLA İNSAN ÖLDÜRÜLDÜ... ÖLDÜRÜLENLER ARASINDA MARCUS ANTONİUS'UN EZELİ RAKİBİ ÇİÇERO DA VARDI...

58

BRUTUS VE KASSİUS İNTİHAR ETTİ... OYSA İKİ YIL ÖNCE JÜL SEZAR'IN ÖLÜMÜNÜN CUMHURİYETİ DİRİLTECEĞİNE İNANIYORLARDI.. FİLİPPİ'DEKİ ZAFERDEN SONRA CUMHURİYETİN GÖLGESİ BİLE KALMADI... MARCUS ANTONİUS'LA OCTAVİANUS'U ARTIK YENİ BİR DÖNEM BEKLİYORDU...

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

M.Ö.133

Tiberius Gracchus (Grakus) pleb tribunus'u seçildi. Onun önderliğinde bir tarım reformu başlatılarak devlete ait araziler fakir halka dağıtıldı. Soyluların yaratmış olduğu bir kargaşalık sırasında Tiberius katledildi.

M.Ö.123

Bu kez pleb tribunus'luğuna Tiberius'un kardeşi Gaius seçildi. Atlıların desteğini sağlayarak tarım reformu çalışmalarını sürdürdü. Faaliyetleri Senato tarafından kanuna aykırı bulunarak engellenmek istendi ve M.Ö.121 yılında kölesi tarafından öldürüldü.

M.Ö.110

İdare, halkın ısrarlı baskısı karşısında Numidya kralı Jugurtha'ya (Jugurta) savaş ilan etmek zorunda kaldı. Bu savaşın en önemli kişisi, askeri alanda üstün bir yeteneğe sahip olan Gaius Marius'tu.

M. Ö. 107

Halk Partisi desteğinde konsül seçilen Marius savaşın M.Ö. 105 yılında Romalıların zaferiyle sona ermesinde etkili oldu.

M. Ö. 102

Dördüncü kez konsül seçilerek Galya'yı istila eden Germen kavimlerinden Teutonlarla Kimberler üzerine bir sefer düzenledi. Önce M.Ö. 102'de Teutonları, daha sonra M.Ö. 101'de Kimberleri yendi.

M. Ö. 91
İtalya'da yaşayan halkın Roma vatandaşlık haklarından yararlanmak istemeleri ile başlayan ayaklanmalar "Sosyal Savaş" adıyla anılan karışıklıkların çıkmasına yol açtı. Marius'un dışında bir başka general Lucius Cornellius Sulla (Lukiyus Kornelyus Sulla) siyaset sahnesine çıkarak aristokratik partinin lideri oldu. M.Ö. 89 yılında yenilmelerine rağmen İtalyotlar M.Ö. 90'da başlattıkları ayaklanmadan siyasi açıdan galip ayrılmışlar ve istedikleri vatandaşlık haklarını elde etmişlerdi.

M. Ö. 88
Sosyal Savaş'ın galibi Sulla konsül seçildi ve Pontos kralı Mithradates'in (Mitradates) isyanını bastırmak üzere yola çıktı. Sulla Halk Partisi'nin onaylamamasına rağmen ordunun başında bulunmayı tercih etmişti. Kısa zamanda büyük bir zafer elde etti, ancak Roma'da başgösteren huzursuzluk sonucu barış imzalamak zorunda kaldı. Bu arada Marius'un Halk Partisi'yle arası düzelmiş ve soylulara uyguladığı baskı politikası nedeniyle yeniden konsül seçilmeyi başarmıştı, ancak M.Ö. 86'da öldü.

M. Ö. 84
Sulla İtalya'ya geri döndü ve Halk Partisi üyelerine karşı kanlı bir katliama girişti. Hayatının sonuna kadar konsül olma hakkını kazandı. Senato'nun, dolayısıyla soyluların gücünün artırılması yolunda çalışmalarda bulundu.

M. Ö. 79
Diktatör ilan edilerek Kampaniya'daki ikametgâhına çekildi ve ertesi yıl orada öldü. Bu dönemde Roma çeşitli isyanlarla sarsılmış durumdaydı. Lusitanlar İspanya'da ayaklanmışlar (M.Ö. 80), Mithradates düşmanca tavrını yeniden takınmış, İtalya'da ise köleler, Spartakus önderliğinde isyan etmişlerdi (M.Ö. 74).

M. Ö. 72
Gnaeus Pompeius, Sulla'nın himayesinde önce İspanya'daki isyanı bastırdı, daha sonra M.Ö. 71'de köleleri boyunduruğu altına aldı.

M. Ö. 70

Pompeius ve Krassus konsül seçildiler. Soylu asıllı olmalarına rağmen,Halk Partisi saflarındayer almışlar veSulla'nınpolitikasını temelden değiştirmişlerdi.

M. Ö. 67

Halk meclisi Pompeius'a askeri bir görev vererek denizleri korsanlardan temizlemesini istedi. Bu görevden sonra kendisini Mithradates'e karşı açılacak olan savaş bekliyordu.

M. Ö. 66

Pompeius Asya'ya bir sefer düzenleyerek Mithradates ve müttefiklerini yendi. Küçük Asya'yı Roma'ya bağladı. Daha sonra Suriye'yi işgal etti ve Judea'ya girdi (M.Ö. 63).

M. Ö. 60

İktidarı ele geçirmek amacıyla Pompeius, Krassus ve Jül Sezar arasında siyasi bir birlik olan "I. Triumvirlik" kuruldu. Bunun sonucunda Sezar konsül seçildi (M.Ö. 59) ve Senato'ya karşı düşmanca bir tavır takındı.

M. Ö. 58

Sezar Galya prokonsül'ü ilan edildi. Helvetler ve Süevlere karşı kazandığı zaferler Orta Galya'nın da Roma'nın denetimine girmesini sağladı. Belçikalılara karşı elde edilen askeri başarılar sonucunda Kuzey Galya da fethedildi. (M.Ö. 57). Kısa bir süre sonra Jül Sezar sınırları emniyet altına almak amacıyla Britanya ve Germanya üzerine bir sefer düzenledi (M.Ö. 55).

M. Ö. 52

Galya'da Vercingetorix önderliğinde bir isyan patlak verdi. İsyan büyük çabalar ve insan kayıpları sonunda bastırılabildi (M.Ö. 51).

M. Ö. 49

Sezar prokonsüllüğünün ikinci dönemi de sona erdi. Sezar'ın itibarını kıskanmakta olan Senato, Pompeius'un da kışkırtmala-

rıyla onu yeniden seçmeyi reddetti ve kendisine ordusunu terhis ederek geri dönmesini emretti. Sezar emri dinlemeyerek ordusu ile birlikte Roma'ya geldi. Pompeius ve Senato Partisi'nin ileri gelen üyeleri Yunanistan'a kaçtılar.

M. Ö. 48
Sezar İspanya'da Senato'ya bağlı birlikleri dağıttıktan sonra Pompeius'un peşine düştü. Onu Farsalos'ta yenilgiye uğrattı. Mısır'a sığınan Pompeius orada kral Ptolemaios'un emriyle öldürüldü. Pompeius'un peşinden Mısır'a gelen Sezar tahta Kleopatra'yı çıkardı. Mithradates'in oğlu Farnakes babasının ülkesi olan Orta Karadeniz bölgesini yeniden ele geçirmek amacıyla harekete geçti ancak Sezar tarafından beş gün süren bir savaş sonunda yenilmekten kurtulamadı.

M. Ö. 46
Pompeius'un adamlarından ve Senato Partisi'nin taraftarlarından oluşan kuvvetler Kuzey Afrika'da Genç Katon, İspanya'da ise Pompeius'un oğlu etrafında birleştiler. Sezar Katon'u Thapsus'ta (Tapsus) kesin bir yenilgiye uğrattı. Roma'ya dönüşünde büyük bir coşkuyla karşılandı ve on yıl için diktatör ilan edildi.

M. Ö. 45
Sezar İspanya'ya bir sefer düzenleyerek Pompeius'un oğlunu Munda'da yendi. Roma'ya büyük bir zaferle geri döndü ve ölene kadar diktatör olma unvanını elde etti. İktidarını sağlamlaştırma yolunda teşebbüslerde bulundu. İmparatorluğu yeniden düzenleme yoluna giderek devlet gelirlerini artırdı, nüfuzunu kötüye kullananları cezalandırdı.

M. Ö. 44
Mart'ın 15'inde Senato'da Partlara karşı başlatılacak olan seferde tüm yetkilerin kendisine verilmesi konusunun görüşülmesinden biraz önce Brutus ve Kassius'un önderlik ettiği bir suikastta öldürüldü.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:
ESKİ ROMA III

BAYİNİZDEN ŞİMDİDEN AYIRTINIZ